LIETUVIŲ DIENOS

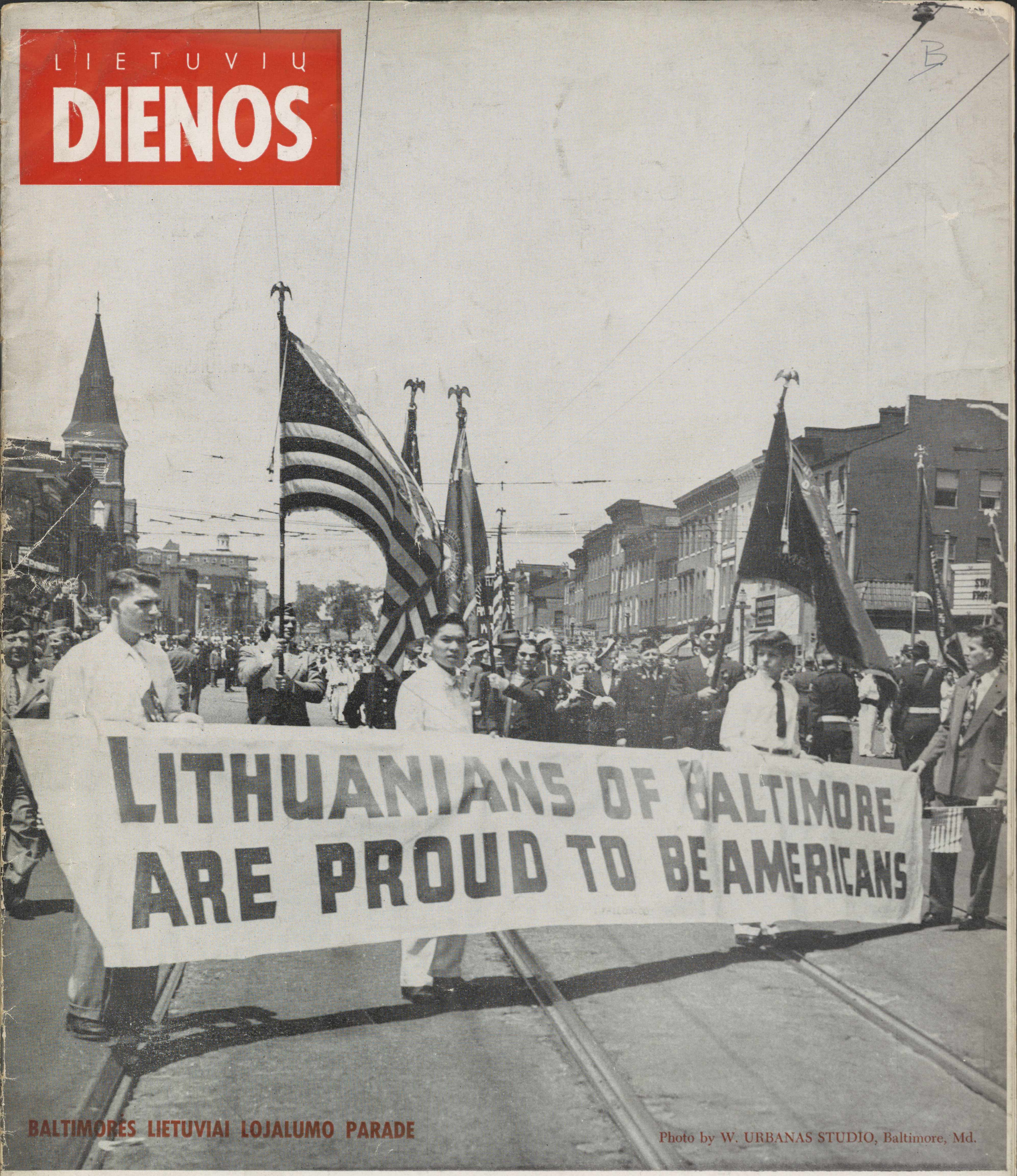

BALTIMORĖS LIETUVIAI LOJALUMO PARADE

Photo by W. URBANAS STUDIO, Baltimore, Md.

THE LITHUANIAN DAYS

MAY, 1950

1950 M. GEGUŽĖS MĖN.

1950 M. GEGUZES MEN. **MAY, 1950**

Nr. 5, I metai **Vol. 1, No. 5**

TURINYS

CONTENTS

A. Jomantas, 10 METŲ VERGIJOS 3

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, MINĖKIME BIRŽELIO 14 DIENĄ 4

DABARTINĖ TARPTAUTINĖ LIETUVOS PADĖTIS 5

JALTOS KONFERENCIJA, iš adm. W. D. Leahy atsiminimų 6

P. Orintaitė, ŽMOGUS, eil. 8

DIPLOMATINIS PROTOKOLAS 9

Dr. K. Grinius, LIETUVOS STEIGIAMĄJĮ SEIMĄ PRISIMENANT 11

STEIGIAMOJO SEIMO PADĖKA AMERIKOS LIETUVIAMS 13

RUOŠIAMASI DIDŽIULEI ŠVENTEI 14

KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI 15

ANGLIJOS LIETUVIŲ KELIONĖ Į ROMĄ 16

INTERNATIONAL STATUS OF LITHUANIA 17

NOTABLES OBSERVE JONAITIS BIRTHDAY 18

WASHINGTON ATTITUDES 19

Fred E. Truman, ABOARD THE KUALOA 20

LITHUANIANS WILL MOURN JUNE 14 22

Juozas VITĖNAS ..... Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief

Vladas BAKŪNAS ..... Redaktorius / Editor

Milton C. STARK ..... Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section

Povilas PUZINAS ..... Redaktorius-dailininkas / Art Editor

Antanas F. SKIRIUS, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS ..... Administratorius / Business Manager

Redakcijos atstovai / Assistant Editors — V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; L. VALIUKAS, Dayton, Ohio; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarely those of the editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, isskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August

Atskiro numerio kaina 30 ct. Single Copy - 30c

PRENUMERATA metams — $3.00 bet kokiame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA $10.00.
SUBSCRIPTION $3.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION $10.00.

Application for entry as second class matter is pending

GARBĖS LEIDĖJAI

Asmenys, paskyrę laikraščio naudai nemažiau 100 dol., laikomi GARBĖS LEIDĖJAIS.

Išėjusių numerių Garbės Leidėjai, paskyrę po 100 dol.:

EMILIJA ŠLIAKIENĖ, Los Angeles, Calif.,
ONA SAMSONAITĖ, Los Angeles, Calif.,
A. ir R. JANUŠAUSKAI, Los Angeles, Calif.,
J. PADAUBIETIS, Los Angeles, Calif.,

GARBĖS PRENUMERATORIAI

BALBINA ABROMAITĖ, Los Angeles, Calif.
KUN. I. ALBAVIČIUS, Cicero, Ill.
J. ĄŽUOLAITIS, Los Angeles, Calif.
JOHN BARDY, Chicago, Ill.
DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.
VYTAUTAS BELECKAS, New York, N. Y.
KUN. V. ČIŽAUSKAS, Los Angeles, Calif.
A. ir S. DERINGIAI, Los Angeles, Calif.
F. DIRGĖLA, Los Angeles, Calif.
WM. & B. GRIGALUN, Los Angeles, Calif.
BEN JAKUBEN, Los Angeles, Calif.
P. JANKIEWICZ, Huntington Park, Calif.
KUN. P. JURAS, Lawrence, Mass.
J. KILMONIS, Los Angeles, Calif.
FLORENCE KORSAK, Los Angeles, Calif.
ZIGMAS KRUMINAS, Los Angeles, Calif.
KUN. J. KUČINSKAS, Los Angeles, Calif.
FRANK MASON, Montrose, Calif.
B. NAGINIS, Los Angeles, Calif.
PROF. K. PAKŠTAS, Pittsburgh, Pa.
KUN. J. PAŠKAUSKAS, Chicago, Ill.
JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
ALGIS REGIS, Los Angeles, Calif.
A. RUIGYS, Los Angeles, Calif.
KUN. P. SABULIS, Hartford, Conn.
ANN SAMSON, Los Angeles, Calif.
FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.
FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif.
BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
KAZYS SUROMSKIS, Phoenix, Ariz.
D. TARVID, Altadena, Calif.
S. TIKNIS, Los Angeles, Calif.
JUOZAS URBONAS, Los Angeles, Calif.
P. ŽILINSKAS, Los Angeles, Calif.
F. ŽUKAUSKAS, Los Angeles, Calif.

TRŪKSTA "LD" Nr. 1 ir Nr. 2

Pritrūkome "Lietuvių Dienų" Nr. 1 ir Nr. 2 ir todėl Gerb. Platintojus maloniai prašome galimai greičiau mus juos grąžinti, jei šių numerių būtų dar užsilikę.

Administracija

Taip lietuviai buvo vežami į Sibirą 1941 m. birželio mėn. – užkaltuose prekiniuose vagonuose ir sargybų saugomi. / Lithuanians being deported by the Soviets on June 14, 1941. The NKVD is supervising the loading of the human cargo into closed cattle cars.

10 METU VERGIJOS

A. JOMANTAS

Birželio 14-15 d. mūsų daugumoje yra minimos, kaip lietuvių tautos naikinimo dienos. 1941 m. tomis dienomis bolševikų pradėtos masinės lietuvių deportacijos, kurios, antrą kartą bolševikams atėjus į Lietuvą, tęsiamos dar didesniu mastu, be abejo, sudaro vieną pačių skaudžiausių žaizdų lietuvių tautos gyvenime.

Tačiau tomis pačiomis dienomis, tik vieneriais metais anksčiau, bolševikų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną ir okupavo visą kraštą. Tokiu būdu birželio 15d. yra *Lietuvos okupacijos bei Lietuvos Nepriklausomybės netekimo diena.* Šių metų birželio 15 d. kaip tik *sueina lygiai dešimt metų* nuo to laiko. Taigi, *jau dešimt metų, kai Lietuva pavergta.*

Valstybinės nepriklausomybės netekimas tautai yra pati didžiausia nelaimė. Ji yra visų kitų nelaimių šaltinis. Su Lietuvos okupacija atėjo ir visi žudymai, išvežimai, areštai ir visa tai, kas šiandien Lietuvoj dedasi.

Lietuva savo istorijoj valstybinės nepriklausomybės yra netekusi jau antrą kartą.

Pirmą kartą tai įvyko 1795 m., kai ją kartu su Lenkija pasidalino kaimynai, ir Lietuva pateko po rusų letena. Tuo metu Lietuvos valstybė jau buvo išgyvenus apie 600 metų (nuo susikūrimo 13 šimt. pradžioj iki 1795) laisvo gyvenimo ir užtrūko apie 120 metų, kol ji 1918 m. vėl atstatė savo nepriklausomybę.

Antrą kartą Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas, palyginti, buvo trumpas – vos 22 metai (1918-1940), ir po to prasidėjus bolševikų okupacija (su 4 metų vokiečių okupacija) jau nusitęsė 10 metų.

Kiekviena okupacija atneša fizinę prievartą kraštui, tačiau Lietuvos padėtis dabartinėj okupacijoj yra žymiai skirtinga nuo 1795 m. okupacijos. Teisiškai Lietuva šiandien yra nepriklausoma valstybė. Joks padorus kraštas nėra pripažinęs jos įjungimo į Sovietų Rusiją ir todėl Nepriklausomos Lietuvos diplomatiniai atstovai svetimose valstybėse tebeveikia kaip ir prieš bolševikų okupaciją. Prezidento F. D. Roosevelto žodžiais tariant, Lietuva "nėra netekusi savo nepriklausomybės; Lietuvos nepriklausomybė yra tiktai laikinai nušalinta."

1795 m. okupacija buvo įteisinta. Vienos Kongresas, susirinkęs tvarkyti Europos reikalų, padalinimą pripažino, ir Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, panaikinimas buvo laikomas baigtu ir nebediskutuotinu.

Ne tik teisiniu atžvilgiu šiandien Lietuvos padėtis yra geresnė. Pačioj Lietuvoj visa tauta visais būdais priešinasi okupantui, ir jos siekimas atgauti laisvę nėra ir NEBUS palaužtas. Taip pat gausi lietuvių emigracija visuose laisvuose kraštuose veda aršią kovą už Lietuvos laisvės atstatymą. Reikia tikėti, kad ateis diena, kada Lietuvai nukris vergijos pančiai ir išauš graži LAISVĖS DIENA.

MINĖKIME BIRŽELIO 14 DIENA

1941 metų birželio 14-ji diena amžiams įėjo į Lietuvių Tautos kančių ir aukų istoriją. Masiniais areštais ir deportacijomis į sovietines vergų darbo, bado ir mirties stovyklas Sovietų Sąjunga tada pradėjo visuotinį mūsų tautos naikinimą. Tuo vienu sykiu buvo deportuota mirčiai apie 40.000 lietuvių. Bet tai tebuvo pirmoji Sovietų Sąjungos pavergtosios Lietuvos kruvinųjų Kalvarijų stotis. Birželio 14-ji mūsų tėvynėje kartojasi kiekvieną dieną! Sovietų Sąjungos genocidinis režimas Lietuvoje jau yra sunaikinęs daugiau kaip ketvirtą dalį visos mūsų tautos. Kas ketvirtas lietuvis yra nužudytas, nukankintas arba pasmerktas mirti. Esantieji krašte kiekvieną baimės ir nerimo dieną laukia, kada nepasotinamas NKVD molochas pareikalaus ir jų laisvės ir gyvybės aukos.

Chartos ir deklaracijos, sutartys ir tarptautiniai Sovietų Sąjungos įsipareigojimai jų neapsaugoja ir neapgina. Diena dienon, metai iš metų milijonai ir dešimtys milijonų sovietinės diktatūros kankinių šaukiasi teisingumo ir išvadavimo. Bet laisvasis pasaulis tikrai yra savostiškas. Jis jaudinasi dėl nelaimės ištikto gyvulio, bet yra kurčias ir nejautrus milijonams žudomų nekaltų žmonių, milijonams kankinamų kūdikių ir senelių, milijonams našlaičių ir suardytų šeimų, milijonų kapams Komi, Kolynos, Altajaus ir kitose Sibiro ar arktikos srityse.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-ji mus įpagoja ne tik prisiminti Sovietų Sąjungos vykdomo genocido aukas: nukankintus ar tebekankinamus mūsų artimuosius - mūsų motinas, žmonas, vyrus, vaikus, mūsų brolius, mūsų gimines, draugus ir pažįstamus. Birželio 14-ji mus įpareigoja priminti tą mūsų tautos ir kitų Sovietų Sąjungos naikinamų tautų šiurpią tragediją visam laisvajam pasauliui. Birželio 14-ji įpareigoja laisvojo pasaulio lietuvius taip šūktelti, kad kurtieji išgirstų ir aklieji praregėtų, koks baisus žmogaus ir tautų naikinimo nusikaltimas vykdomas anapus "geležinės užd-

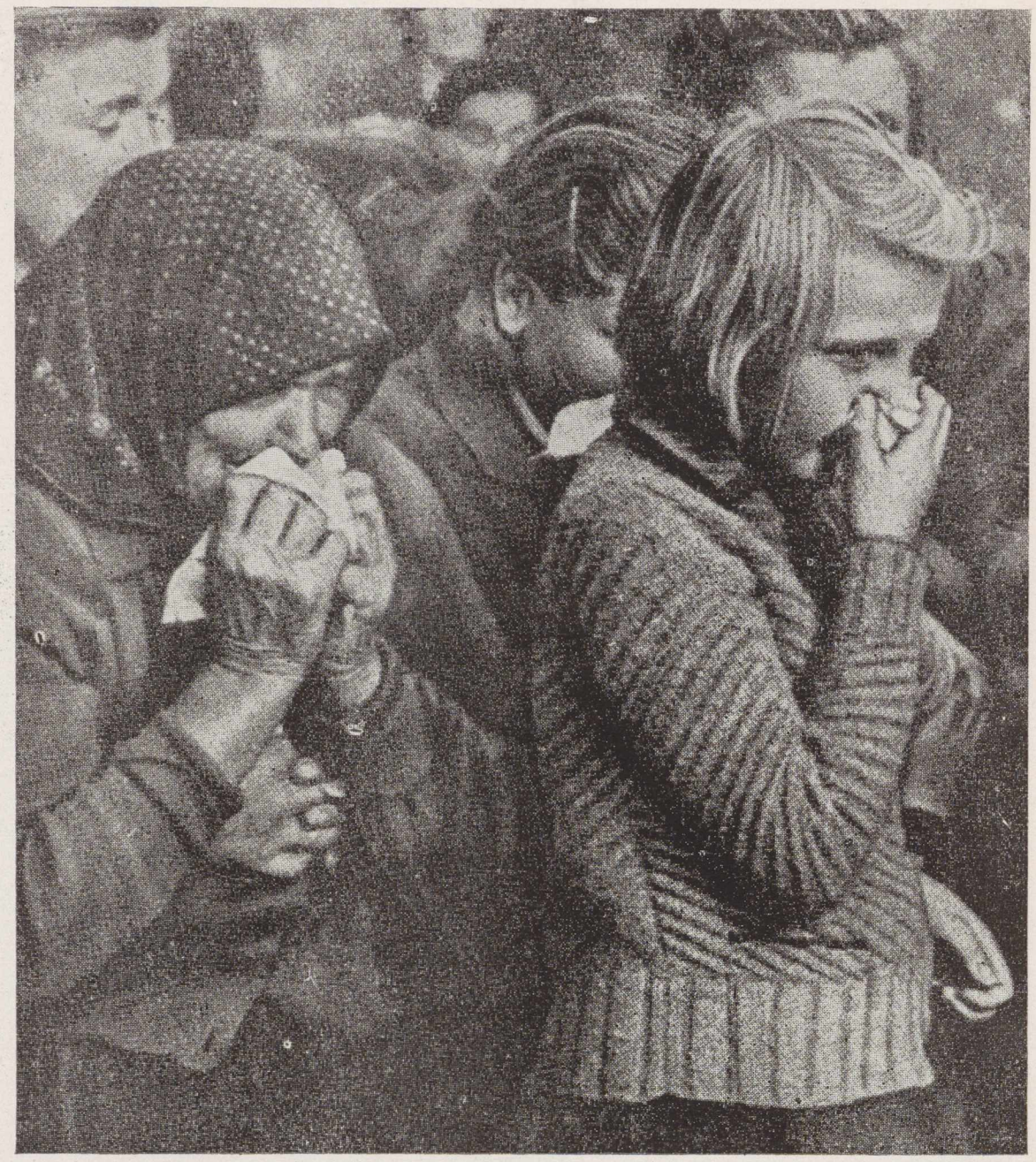

Motinos, žmonos ir seserys rauda prie bolševikų nužudytų savo artimųjų. / Mothers, sisters, and wives lamenting the murder of their loved ones by the Soviets.

dangos."

Birželio 14-ji yra lietuvių susikaupimo ir gedulo diena. Lietuvos vėliava tepakils iki pusės stiebo ir kiekvieno lietuvio nešiojamą Vyties ar tautinių spalvų ženklą pridengs gedulo šydas. Gedulo ženklan tą dieną lietuvis neorganizuos ir nelankys pramogų.

Birželio 14-ji yra protesto diena. Protesto prieš Sovietų Sąjungos vykdomą žmogaus ir tautų naikinimą. Protesto ženklan tą dieną lietuvis badaus, reikšdamas savo solidarumą genocido aukoms.

Birželio 14-oji yra kovos diena. Prieš-genocidinės kovos diena. Kovos dėl žmogaus ir tautų teisės gyventi diena. Kad ta kova su Sovietų Sąjungos vykdomu lietuvių naikinimu būtų galima vesti be atvangos ir vis platesniu mastu, birželio 14-ji įpareigoja lietuvį į tą kovą aktyviai įsijungti ir bent dalį savo tos dienos uždarbio skirti Tautos Fondui.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-ji yra mūsų tautos skausmo diena.

Tegu šis skausmas sustiprina mūsų pastangas Tėvynei išlaisvinti ir tautai išlaikyti gyvai.

Tegu šis skausmas visus laisvojo pasaulio lietuvius suriša su Tėvynėje kovojančiais ar genocidiniame ištrėmime kankinamais ir nukankintais mūsų broliais į vieną gyvą ir nesunaikinamą Lietuvių Tautos Bendruomenę.

Vyriausias
Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas

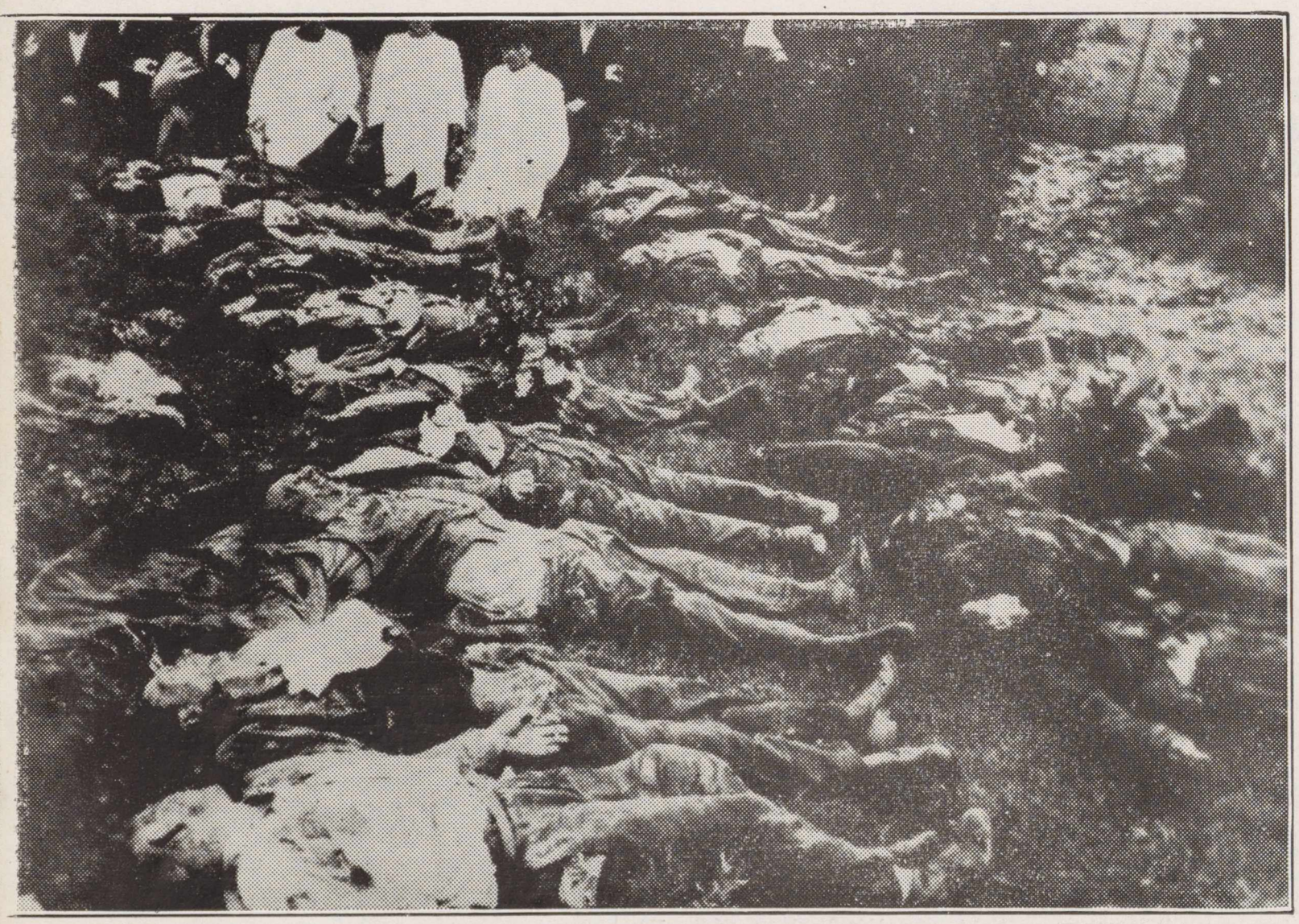

Tūkstančiai lietuvių šitaip buvo bolševikų nužudyti jau pirmaisiais Lietuvos okupacijos metais.
Lithuanian victims of the first years of the Bolshevik occupation (1940-1941)

Dabartine Lietuvos tarptautine padetis

– Iš Vykdomosios Tarybos (VLIK) didžiojo memorandumo Lietuvos atstatymo reikalu–

Sovetų Sąjungos įvykdyta 1940 m. birželio 15 dieną nepriklausomos ir neutralios Lietuvos valstybės oku pacija yra sąmoningos agresijos aktas, kurio Lietuvos vyriausybė neišprovokavo jokiu savo veiksmu. Šitas agresijos aktas, kuris sulaužė visas buvusias sutartis tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos ir pažeidė visus tarptautinius Sovietų Sąjungos padarytus įsipareigojimus, negali duoti ir neduoda Sovietų Sąjungai jokios teisės į Lietuvą bei kesintis falsifikuoti Lietuvos žmonių valią. Didžiosios Vakarų Demokratijos ir neutralios valstybės nepripažino Lietuvos tariamo įjungimo į Sovietų Sąjungą. Baltijos valstybių įjungimas buvo pripažintas tiktai vienos Vokietijos, bet ši aplinkybė gali būti suprasta žiūrint jų interesų. Visa tai rodo, kad Lietuva, nors yra okupuota svetimos kariuomenės ir fiziškai įjungta į Sovietų Sąjungą, de jure pasilieka nepriklausoma valstybė ir pasaulio tautų bendruomenės narys.

Kai žinios apie sovietų agresiją prieš Baltijos valstybes pasiekė Vašingtoną, Valstybės Departamentas 1940 m. liepos 23 d. išleido tokį pareiškimą:

"Paskutinėmis keliomis dienomis blogi įvykiai, kurių įtakoje trijų mažų Baltijos respublikų — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — politinė nepriklausomybė ir teritorinė neliečiamybė sąmoningai siekiama sunaikinti vieno jų daug galingesnio kaimyno, eina prie savo galo.

Nuo pirmųjų dienų, kai šios respublikos sukūrė savo nepriklausomą ir demokratinę valdžios formą, Jungtinių Valstybių žmonės su giliu ir simpatišku susidomėjimu sekė jų nuostabią pažangą savarankiškai besitvarkant.

Sov. Rusija ir Vokietija pasirašo paktą (1939 m.), kuriuo vokiečiai sutiko, kad sovietai okupuotų Baltijos valstybes. / The signing of the Molotov-Ribbentrop Pact in 1939, which placed Lithuania in the Soviet "sphere of influence."

Mūsų vyriausybės politika yra visiems žinoma.

Jungtinių Valstybių žmonės priešinasi grobuoniškiems veiksmams, nežiūrint ar jie yra padaromi naudojant jėgą arba grasinimą jėga.

Jie taip pat priešinasi bet kokiai kišimosi formai, nors ir galingos valstybės, į kitos suvereninės valstybės vidaus reikalus, nors ji būtų ir silpna.

Šitie principai sudaro tikruosiuos pagrindus, kuriais remiasi dabartiniai santykiai tarp dvidešimt vienos suvereninės respublikos Naujajame Pasauly.

Jungtinės Valstybės ir toliau laikysis šių principų, nes Amerikos žmonės yra įsitikinę, kad išminties, teisingumo ir teisės—kitais žodžiais, moderniosios civilizacijos pagrindų — išlaikymas yra neįmanomas, kol doktrina, kurioj slypi šie principai, netvarko santykių tarp tautų"

Franklinas Delano Rooseveltas, tuometinis Jungtinių Valstybių prezidentas, 1940 m. spalio 15 d. Lietuvos tarptautinę padėtį aiškiai nusakė šiais žodžiais:

"Sakoma, kad Lietuva neteko savo n e p r i k l a u s o m y b ės. Yra klaida taip sakyti. Lietuva nėra netekusi savo nepriklausomybės; Lietuvos nepriklausomybė tiktai laikinai nutraukta. Laikas ateis ir Lietuva vėl bus laisva. Tai įvyks daug greičiau, negu jūs galit tikėtis."

1941 m birželio mėn. Lietuvos žmonės sukilo prieš sovietų okupaciją, atstatė savo valstybės suverenines teises ir atkūrė nepriklausomos Lietuvos vyriausybę. Tačiau laike jos karinių veiksmų prieš Sovietų Sąjungą, vokiečiai greitai užėmė Lietuvą, panaikino jos naujai sudarytą vyriausybę ir įvedė okupacinį režimą. Tuomet Lietuvos teisinė padėtis buvo panaši į kitų vokiečių kariuomenės okupuotų kraštų. Sovietų Sąjunga, antrą kartą 1944 m. okupuodama Lietuvą, neįgijo daugiau teisių į Lietuvos teritoriją, kaip, pav., užimdama Danijos teritoriją tų pačių operacijų metu (užėmimas Bornhom salos, kuri buvo anksčiau okupuota vokiečių).

Pakeliui į Vakarus, kai bolševikai artinosi antrą kartą prie Lietuvos. / Lithuanian refugees fleeing West before the second advance of the Soviets in 1944.

Jaltos konferencija — Churchillis, Rooseveltas ir Stalinas su savo patarėjais, — kurioje Baltijos valstybių klausimas buvo apeitas ir tuo jos paliktos sovietų sauvalei.
Yalta Conference, where the East and West met to seal the fate of the Baltic States.

Jaltos konferencija

Is adm. W. D. Leahy atsiminimu

Rooseveltas, Churchillis ir Stalinas paskutinį kartą užkandžiavo buvusiame caro biliardo kambary Livadia rūmuose, Jaltoj, baigdami Krymo konferenciją 1945 m. vasario 11 d., sekmadienį. Rooseveltas nekantravo išvykti, nes turėjo svarbių reikalų. Gretimuose miegamuose ir salioniniuose kambaruose, kurie buvo paversti į įstaigas, delegacijų nariai įniršusiai dirbo prie baigiamųjų dokumentų, kuriuose turėjo būti užfiksuoti Jaltos konferencijoj pasiekti susitarimai.

Pagaliau formalieji dokumentai ir oficialieji komunikatai buvo užbaigti ir atnešti ant valgomųjų stalų. Trys Didieji pastūmė lėkštes į šalį ir pasirašė dokumentus. Jaltos konferencija buvo baigta. Amerikos delegacija, įskaitant Roosevelta ir daugumą jo štabo, buvo pavargusi, bet gerame ūpe. Jie jautė, kad per aštuonias dienas įvykusius, beveik nenutrūkstamus, posėdžius buvo padėti pamatai pasaulio taikai.

Mano jausmai negalėjo prilygti jų optimizmui.

Ministeris Pirmininkas (Churchillis), kuris, atrodė, norėjo, kad konferencija įvyktų kur kitur, ėmėsi iniciatyvos pasiūlydamas Krymą susitikimui. Tačiau jis nemėgo Jaltos. Vėliau jis sakė Prezidentui, kad "jei mes būtume ieškoję pasauly blogiausios vietos konferencijai, ji vis tiek būtų buvus geresnė už Krymą." Rooseveltas ir Stalinas taip pat pasikeitė nuomonėmis apie vietos pasirinkimą, ir galutinai buvo nutarta, kad Jalta yra arčiausia Stalinui atvykti į pasitarimą su savo kitais dviem kolegomis. Rusijos maršalas visada nenorėjo labai toli išvykti nuo savo fronto linijų.

Vasario 20 d., t.y. trečią dieną prieš Rooseveltui išvykstant į savo paskutinę ir, galbūt, labiausiai ginčų keliančią karinę-diplomatinę misiją, jis priėmė priesaiką kaip Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas sekantiems ketveriems metams. Roosevelto sveiktatos padėtis buvo viešų diskusijų klausimas ir kėlė susirūpinimą. Aš, matydamas jį kasdien, nepastebėjau jokio žymesnio pablogėjimo.

Laike kelionės per Atlantą ant U.S.S. Quincy laivo Prezidentas kasdien posėdžiavo, aptardamas klausimus, kurie gali iškilti Krymo konferencijoj. Rooseveltas turėjo galvoj du pagrindinius tikslus. Jis norėjo užbaigti planus Vokietijos nugalėjimui Europos fronte ir užsitikrinti Rusijos bendradarbiavimą savo pastangose siekiant patvarios pasaulio taikos. Pastarasis klausimas Preziedento nuomone priklausė nuo sudarymo Jungtinių Tautų Organizacijos.

Iš patirties Teherano konferencijoj 1943 metais jautėme, kad Lenkijos klausimas gali būti vienas iš labiausiai ginčytinų. Rooseveltas norėjo, kad, karą lai-

mėjus, lenkams būtų leista pasirinkti valdžios formą, kokios jie nori, be jokio įsikišimo iš užsienio. Kai mes posėdžiuose svarstėme, jis kalbėjo apie mūsų draugiškumą Lenkijai ir apie žymų skaičių lenkų, kurie gyvena mūsų krašte.

Kariniu atžvilgiu Prezidentas laukė Jaltos konferencijos su pasitikėjimu. Teherano konferencijos metu JAV ir Britanija buvo savo rūšies defenzyvoj antrame fronte, ir Stalinas tiesiog reikalavo, kad mes vykdytume savo pažadus. 1945 metų vasario mėnesio pradžioj mes turėjome virš 1.000.000 amerikiečių kariuomenės prieš vokiečius Vakarų fronte. Didžioji dalis Prancūzijos buvo išvaduota.

Amerikiečių štabo šefai turėjo pirmą savo posėdį Jaltoj vasario 4 dieną, po kurio mes susitikome su Valstybės Sekretoriu Stetinius ir mūsų ambasadoriu Rusijai Averell Harriman aptarti programą konferencijai.

Valstybės Sekretorius iškelė klausimus, kuriuos jis norėjo, kad trijų valtybių šefai aptartų. Po to jo du asistentai H. F. Matthews ir Ch. E. Bohlen aptarė keletą daugiau jautrių klausimų. Vienas iš jų lietė balsavimo procedūrą numatytame susitarime dėl taikos išlaikymo. Rusų nuomonė, pareikšta 1944 m. Dumbarton Oaks konferencijoj, atrodė, įtikino Stetinių, kad jei mes norime užsitikrinti sovietų paramą Jungtinių Tautų Organizacijai, turi priimti jų pasiūlymą, kad kiekvienas susitarimas panaudoti spaudimą prieš agresorių turi būti vienbalsiai priimtas didžiųjų valstybių.

Valstybės Departamentas taip pat norėjo, kad Prancūzija būtų įtraukta į didžiųjų valstybių skaičių. Kitas sunkus klausimas buvo dėl Lenkijos sienų. Stetinius neatrodė sutinkąs dėl Vokietijos teritorijos perleidimo Lenkijai, kas priverstų evakuoti 9 milijonus vokiečių, gyvenančių tarp sienų tarp Lenkijos ir Vokietijos.

Maršalas Stalinas, lydimas užsienio reikalų komisaro Molotovo, atvyko į Livadia, 4 val. popiet ir privačiai tarėsi su Prezidentu, dalyvaujant tiktai vieninteliam amerikiečiui Bohlen, kaip vertėjui.

Pirmasis trijų valstybių šefų posėdis prasidėjo po valandos ir tęsėsi ligi 7 val. vakaro. Su Prezidentu kartu dalyvavo jo štabo šefai ir Stetinius su savo patarėjais, tarp kurių buvo Alger Hiss, tuo metu kaip Specialių Politinių Reikalų Įstaigos direktoriaus pavaduotojas. Su Stalinu prie stalo sėdėjo Molotovas ir užsienio reikalų komisaro pavaduotojas I. M. Maiskis, kuris ėjo vertėjo pareigas; taip pat buvo A. Gromyko, Rusijos ambasadorius JAV-se, ir sovietų štabo šefai. Prie Churchillio sėdėjo užsienio reikalų ministeris A. Edenas, britų ambasadorius Maskvoje sir A. Clark Kerr, kiti diplomatiniai patarėjai ir štabo šefai. Trys didieji su savo pagalbininkais sėdėjo aplink didelį apskritą stalą, apsupti savųjų pareigūnų.

Maršalas Stalinas paprašė Prezidentą pirmininkauti, ir posėdis prasidėjo laisvomis ir atviromis diskusijomis apie karinę padėtį abiejuose vokiečių frontuose, padarant trumpas išvadas, ko galima laukti kare su Vokietija ateinančiais mėnesiais.

Sovietų puolimas, kuris prasidėjo sausio mėn. vidury, buvo įvykdytas pergrupuojant sovietų jėgas, kas jiems davė skaitmeninę persvarą prieš vokiečius du prieš vieną santykiu visame plačiame puolimo fronte. Tai leido sovietams per dieną padaryti maždaug 25 mylias pirmyn.

Stalinas šį žymų sovietų laimėjimą priskyrė didžiuliam artilerijos pranašumui. Jis tvirtino, kad 300.00 vokiečių buvo užmušta ir 100.000 paimta į nelaisvę nuo puolimo pradžios. Jis pageidavo, kad mes sustiprintume ofenzyvą Vakarų fronte ir tuo sutrukdytume laukiamą vokiečių 35 divizijų perkėlimą į sovietų frontą.

Rusijos maršalas plačiau palietė sovietų artilerijos naudojimą. Anot jo, sukoncentruotų patrankų ugnies jėga esanti tokia didelė, jog kartais buvo paimta nelaisvėn vokiečių, kurie buvo taip sumišę, jog jie sunkiai besuprato, ką jie daro. Jis pabrėžė, kad sovietų kariuomenė pajėgs tokiu būdu ir toliau naudoti artileriją, ir jis manąs, jog mes galėtume pasekti šią taktiką.

Pirmas trijų valstybių karinių štabų posėdis įvyko pirmadienį, vasario 5 d., Koreis rūmuose. Tai buvo labai draugiškas posėdis. (Ką tik buvo gautos žinios, kad gen. McArthuras įžengė į Manilą.) Karinė padėtis frontuose, kuri sekmadienį buvo aptarta Trijų Didžiųjų, buvo detaliai išnagrinėta. Rusai buvo malonūs ir patrauklūs. Jie atrodė visai laimingi, bendradarbiaudami su mumis. Mūsų sovietiniai sąjungininkai atrodė patenkinti mūsų laimėjimais Vakarų fronte ir manė, kad karas galės būti žymiai sutrumpintas, jei ir toliau taip progresuosim.

Nors niekada nebuvo užsimenama, bet mes žinojome, kad rusai visada turėjo laimę, kad vokiečiai nepadarytų separatinės taikos su JAV ir Britanija. Šitas sovietų giliai paslėptas įtarimas išėjo viešumon netrukus po Jaltos konferencijos.

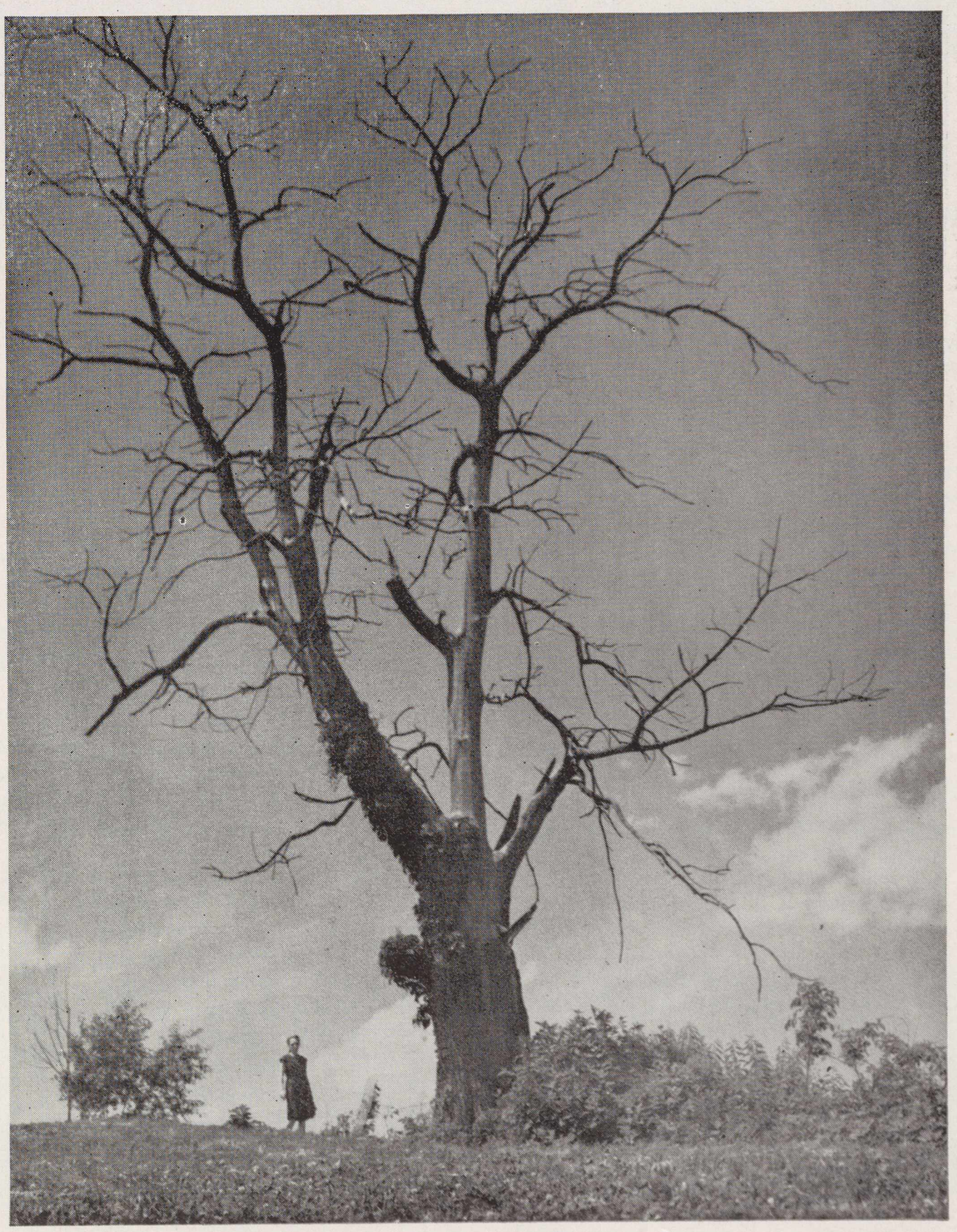

Ramybė / Tranquility

Alvinos Baltrukonytės, Cleveland, Ohio, foto

Lietuvos Ministeris P. Žadeikis dalyvauja Amerikos lietuvių karo veteranų paminklinės lentos atidengime Arlingtono valstybinėse kapinėse. Atidengimas įvyko gegužės 6 d. / The Lithuanian Minister P. Žadeikis at the installation of a Lithuanian memorial plague in honor of the Unknown Soldier at Arlington National Cemetary.

Antras posėdis prasidėjo ketvirtą valandą Livadijos rūmų pokilių kambariuose. Stalinas iškėlė Vokietijos suskaldymo klausimą. Teherano konferencijoj Rooseveltas buvo patiekęs planą suskaldyti Vokietiją į penkias atskiras valstybes, bet nebuvo pasiekta jokio susitarimo. Ministeris Pirmininkas principe sutiko su Vokietijos suskaldymu.

Buvo sutarta Vokietijos suskaldymą įtraukti į kapituliacijos sąlygas, o užsienio reikalų ministeriams pavesta paruošti planą šiai problemai studijuoti.

Ministeris pirmininkas ir Prezidentas buvo linkęs duoti Prancūzijai okupacinę zoną Vokietijoj po jos kapituliacijos, bet maršalas Stalinas nesutiko. Rooseveltas tvirtino, kad amerikiečių okupacinė kariuomenė nebus ilgiau Vokietijoj kaip dvejus metus. Churchillis, pasirėmęs tokiu trumpu Amerikos dalyvavimu Vokietijos okupacijoj, reikalavo, kad Prancūzijai būtų duota okupacinė zona ir pati Prancūzija būtų priimta į Kontrolinę Komisiją; šis sprendimas turi būti padarytas "dabar ar vėliau."

Stalinas, kuris niekada nebuvo geros nuomonės apie Prancūziją, tvirtino, kad ji neturi jokios teisės į okupacinę zoną, tačiau jis sutinkąs, jei anksčiau numatyta sovietų zona nebus paliesta. Dėl okupacinių zonų buvo susitarta 1944 m. rugsėjo 12d. Europos Patariamosios Komisijos posėdžiuose Londone.

Trečiame posėdy, antradienį, vasario 6. d Rooseveltas įnešė savo Jungtinių Tautų Organizacijos projektą taikai išlyti. Didžiausias sunkumas buvo dėl veto teisės numatytoj Saugumo Taryboj.

Po to buvo oficialiai pereita prie sunkaus Lenkijos klausimo. Prezidentas gra-

ŽMOGUS

P. ORINTAITĖ

Žmogus tai – lyg beviltiškas bastūnas
Nerimsta, veržiasi ir kopia amžinai . . .
Aistringos pastangos, o kągi nupelnai –
Senatvės šypseną ir – kapo duobę kūnui.

Veržies į laimę – nieks dar jos nerado,
Bet tu link jos, kaip aklas, atkakliai žengi . . .
Ir ta negalima svajonė tau šventai brangi –
Naktim ji šviečia vis aušrinių mirijodais!

Gyvenimo prasmės tu jieškai ir jieškosi,
Ir klupsi kryžkeliuos vis alkanas ir trokštąs,
Vien toliuose regėdamas Edeno sostus,
– Deja, žmogau, jieškojęs niekad nesustosi . . .

Ir taip bastais, klajoji daugel šimtų metų,
Ir džiūgauji tikėdamas tartum kažką laimėjęs . . .
Tiktai – dangus ir žemė tyli kaip tylėję –
Ar jie beviltišką klajūną jau suprato?

žiai iškėlė šį klausimą, pažymėdamas reikalą Lenkijai turėti savo vyriausybę, kuri apjungtų visas politines partijas. Jis pareiškė savo principinį sutikimą dėl Curzono linijos kaip (Lenkijos) rytinių sienų. Jis taip pat tikįs, kad sovietai padarys Lenkijai kai kurių nuolaidų kaip dėl Lvovo ir p. Rooseveltas pažymėjo, jog pasaulio taika reikalauja, kad Lenkijoj būtų sudaryta tokia vyriausybė, kokią jis siūlo. Jis davė suprasti, kad svarbiausiu dalyku jis laiko tinkamos Lenkijos vyriausybės sudarymą, o ne nustatymą jos sienų.

Churchillis pritarė Curzono linijai. Tačiau jis pareiškė, jog jis sveikintų "galingos sovietų vyriausybės" gestą padarant Prezidento sugestijonuotas pataisas.

Stalinas buvo susijaudinęs. Jis kalbėjo daug ilgiau, negu bet kada anksčiau jį girdėjau kalbant. Jis paneigė savo teisę sudaryti bet kokią Lenkijos vyriausybę. Jis pareiškė, kad Curzono linija buvo išrasta M. Clemenceau ir lordo Curzono po pirmojo pasaulinio karo, bet ne sovietų. Lenkija turinti būti laisva, nepriklausoma ir galinga ir tokia Lenkija sovietams yra reikalinga užtikrinti saugumui. Stalinas buvo pasipiktinęs emigrantine lenkų vyriausybe Londone, su kuria Jungtinės Valstybės ir D. Britanija palaikė diplomatinius santykius. Jis tvirtino, kad ši pabėgėlių grupė nuolat kišosi į Raudonosios Armijos operacijas Lenkijoje.

Stalinas buvo kietas ir griežtas, toks kokį mes jį matėme Teherane, kai jis spaudė mus išpildyti antrojo fronto pažadus. Lenkijos klausimas užėmė daugiau laiko, kaip bet kuris kitas atskiras klausimas Jaltos konferencijoje.

Penktas posėdis buvo pradėtas užs. reikalų ministerių pranešimu, siulančiu, kad Jungtinių Tautų Organizacija taikai išlaikyti susirinktų San Francisco balandžio 25 d., ir kad tos valstybės, kurios pasirašė Jungtinių Tautų deklaraciją, paskelbtą Vašingtone 1942 m. sausio mėn., būtų pakviestos dalyvauti. San Francisco konferencija galėtų nutarti, kurios valstybės būtų priimamos nariais steigėjais.

Stalinas tuojau pastebėjo, kad konferencijos dalyviai tada nuspręs, kas galės būti šios organizacijos nariais. Tas klausimas buvo išspręstas, kai Jungtinės Valstybės ir D. Britanija, Maršalui pasiūlius, sutiko SanFrancisce paremti Gudijos ir Ukrainos priėmimą nariais steigėjais. Tas buvo formaliai patvirtinta.

(Bus daugiau)

Lietuviai DP įplaukia į New Yorko uostą. / Lithuanian DPs nearing New York Vaitkaus foto

DIPLOMATINIS PROTOKOLAS

Tarpusaviame žmonių santykiavime yra nusistovėjusi tvarka, kuri paprastai vadinama mandagumo taisyklėmis. Kaip žinia, jų nesilaikymas kartais sukelia didelių nemalonumų.

Oficialių asmenų santykiams tvarkyti, ypač tarptautinėje plotmėje, yra taip pat nusistovėjusios tam tikros taisyklės, vadinamos *protokolu.*

Kiekvienos valstybės užsienio reikalų ministerija turi specialų asmenį, vadinamą *protokolo šefu,* kurio uždavinys yra rūpintis rašytų ir nerašytų tarptautinio apsiėjimo taisyklių išlaikymu.

JAV Valstybės Departamento protokolo šefu yra Stanley Woodward. Tai apie 50 metų amžiaus, aukštas, ramaus būdo vyras. Jis yra tikras Vašingtono diplomatinio apsiėjimo *arbiter elegantiarum.* Jis taip pat rūpinasi, kad svetimų valstybių atstovybės Vašingtone jaustųsi, kaip namie, ir "tepa" jų santykius su amerikiečiais. Per valstybės parengimus bei pokilius jis nustato susėdimo tvarką prie stalo.

Formalumas Vašingtone pradėjo nykti, kai į Baltuosius Rūmus atėjo Roosevelt as. Prezidentas Hooveris mėgo formalumą. Roosevelto laisvumas persimetė į Valstybės Departamentą. Kai Valstybės Sekretoriu buvo Cordell Hull, jis dėjo visas pastangas sušvelninti prodūrą. Šiuo atžvilgiu nieko nepasikeitė ir prie Dean Achesono.

JAV-se yra apie 9.000 žmonių, kurie dalinai arba visiškai yra neliečiami JAV įstatymų. Tiktai Vašingtone yra 1.400 asmenų įtraukta į Diplomatinį Sąrašą - mažą mėlyną knygelę, išleidžiamą kas mėnuo. Šie asmenys turi apie 2.000 tarnų, virėjų ir kitokių nediplomatinio rango asmenų, kurie (jei jie nėra amerikiečiai) yra neliečiami. Be to apie 6.000 asmenų, surištų su tarptautinėmis organizacijomis New Yorke, Lake Success, Vašingtone ir kitur taip pat naudojasi neliečiamybe, kai eina savo pareigas.

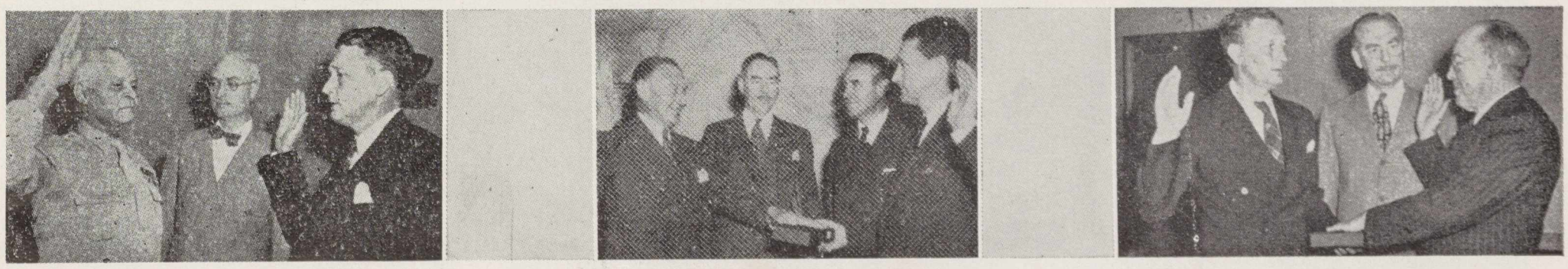

JAV protokolo šefas Woodward prisaikdina naujai paskirtus pareigūnus: kairėj, vienintelis JAV generolas negras prisiekia; vidury, ambasadorius Douglas duoda priesaiką, stebint D. Achesonui ir Harrimanui; dešinėj, prisiekia ambasadorius Lenkijai Stanton Griffs.

Lietuviai Lojalumo Dienos parade Chicagoj, Ill.

Lithuanians parade in a Loyalty demonstration in Chicago, Ill.
Prano Urbučio foto

Diplomatinis korpusas turi pilną neliečiamybę. Ambasadorius gali užmušti žmogų, ir policija jo negali suimti. Jo krašto vyriausybė gali būti tiktai paprašyta, kad jį atšauktų, o jei ji to nepadarytų, tai toks ambasadorius gali būti palydėtas ligi valstybės sienų. Tačiau kiek istorijoj yra žinoma, tokios žmogžudybės nėra užregistruota.

Svetimos valstybės diplomatinis atstovas yra neliečiamas nei baudžiamųjų, nei civilinių JAV įstatymų. Jis negali būti suimtas, nubaustas, tardomas ar priverstas būti liudininku. Jo butas negali būti kratomas ir turtas konfiskuojamas.

Diplomatinė neliečiamybė žinoma jau prieš Kristų. Ji kyla iš principo, kad tautos negali bendradarbiauti, jei jų atstovai neturi laisvės. Diplomatai, kaip ir karininkai laikomi garbingais žmonėmis ir jais turi būti pasitikima. Pav., diplomatas negali būti suimtas, jei jo automobilis turi diplomatinius ženklus. Virš 800 tokių lentelių yra išduota Columbijos Distrikte (Vašingtone). Jei automobilis su diplomatine lentele neteisingai paparkintas, policininkas palieka prie jo tiketą, kurį diplomatinė misija siunčia Valstybės Departamentui. Tiketas patenka pas protokolo šefą, kuris tuo metu rašo atitinkamos diplomatinės misijos šefui mandagų laišką, pranešdamas, kad buvo nusižengta važiavimo taisyklėms, ir sprendimą palieka misijos šefui. Kartais misijos šefas reikalauja nusikaltusį sumokėti pabaudą, arba pati misija reikalą sutvarko ir pažada žiūrėti, kad ateity taip nebeatsitiktų.

Už Columbijos Distrikto ribų ne visi policininkai gerai žino diplomatines privilegijas. Didelis triukšmas buvo kilęs 1935 metais, kai Irano ministeris Ghaffar Khan Djalal buvo policijos sutabdytas Elktone, Maryland, ir jo šoferis apkaltintas važiavimo taisyklių pažeidimu. Už tai jie abu buvo suareštuoti. Teismas nuo bausmės juos atleido. Per stropūs policininkai buvo nubausti ir atleisti iš tarnybos, Marylando gubernatorius atsiprašė, o Valstybės Sekretorius Hullis pareiškė savo savo apgailestavimą, tačiau Iranas už tokį su jo atstovu pasielgimą visai neatsileido, atšaukė savo pasipiktinusį ministerį Djalal ir naujo ministerio keletą metų nebepaskyrė į Vašingtoną.

Protokolo štabo nariai kartais būna žymių asmenų kelionių palydovai. Svetimų valstybių galvos, jei jos atvyksta į Ameriką, apgyvendinamos Blair House, o protokolo pareigūnai tokius asmenis lydi jų kelionėj po Ameriką.

Apsiėjimas su šitais svečiais reikalauja takto, budrumo ir sumanumo. Jo karališkoji didenybė Amir Saud, Saudi Arabijos kronprincas, lydimas ambasadoriaus, ministerio, trijų patarėjų, vieno padėjėjo ir dviejų tarnų atsigabeno į Blair House 2.400 svarų bagažo. Jų kelionėj po Ameriką protokolo šefo pavaduotajas turėjo žiūrėti, kad jiems nebūtų paduota kiaulienos mėsos, alkoholio ir tabako. Jis taip pat turėjo parūpinti jo tarnams degalo dėl kronprinco žiebtuvėlio.

Protokolo štabas turi Vašingtone nustatęs eilę, kuria turi būti susodinami Amerikos vyriausybės nariai. Ši tvarka nėra patvirtinta prezidento ar kongreso, ir todėl laikoma nevieša. Tvarka yra nusta-

Chicagos lietuviai DP Lojalumo Dienos parade. / Chicago Lithuanian DP's march in thanks to Uncle Sam.
Prano Urbučio foto.

Iš Lojalumo Dienos parado Baltimorej, Md. / Lithuanians in Loyalty Day in Baltimore, Maryland

Photo by W. Urbanas Studio

Lietuvos Steigiamaji Seima prisimenant

DR. KAZYS GRINIUS

Šis straipsnis gautas jo laiško data š. m. gegužės 27 d. Tai tur būt vienas jo paskutiniausių straipsnių. Tikime, kad apie Dr. K. Grinių kitame numery galėsime plačiau parašyti.
Red.

Lietuvos Taryba Steigiamąjį Seimą buvo prižadėjusi sušaukti jau 1918 metų vasario 16 dieną, bet nežinia dėl ko Steigiamasis Seimas susirinko Kauno teatre tik 1920 metų gegužės penkioliktą dieną. Jame buvo 112 atstovų. Žinomas tuomet lietuvių publicistas kun. Aleksandras Dambrauskas savo laikraštyje "Draugija" juos pavadino "juokais 112 Lietuvos Karalių"... Jisai, mat, buvo seimo priešininkas. Nelengva tuomet buvo seimo užuomazga, nes iš 20 Lietuvos Tarybos narių tuomet joje buvusių, dauguma buvo linkusi ne į demokratinį, bet monarchistinį režimą. Vokiečių Badeno kunigaikštis Urachas buvo net oficialiai kviestas užimti Lietuvos sostą, tačiau energingas kairiojo Tarybos sparno pasipriešinimas —St. Kairio, J. Vileišio, Narutavičiaus, Šerno ir kt. — privertė dešiniuosius nusileisti ir atsisakyti nuo Uracho. Urachui net vardas buvo numatytas - Mindaugas II. Buvo ir daugiau kandidatų į Lietuvos sostą iš Saksonijos ir Ispanijos dinastijų. Urachą piršo vokiečių katalikų partija, ypač tuometinis Vokietijos katalikų partijos vadas Erzbergeris. Man toj Lietuvos karalių epopejoj asmeniškai neteko dalyvauti, nes parkeliavau Lietuvon tik 1919 lapkričio mėnesį, o Lietuvos valdymo klausimas buvo išspręstas jau 1918 metais.

Kai kurie įvykiai 1920 metais privertė laikinąją Lietuvos vyriausybę (Lietuvos Tarybą) ir prezidentą (Smetoną) paskubėti su Steigiamojo Seimo sušaukimu. Mat, Lietuva tada pergyveno sunkias dienas, turėjo pakelti karą su Sovietų Sąjun-

---

tyta tokia: prezidentas, viceprezidentas, vyr. teisėjas, užsienio ambasadoriai, kalbėtojas, valstybės sekretorius, JAV atstovas prie UN, užsienio ministeriai, vyr. teisėjo pavaduotojas, visas kabinetas, ECA administratorius ir jo atstovas Europoje, steitų gubernatoriai, senatoriai, atstovai, armijos, laivyno ir aviacijos sekretoriai, penkių žvaigždžių generolai ir admirolai ir tt.

1950 m. birželio 4 d., eidamas 84 amžiaus metus, Chicagoje mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas, Ministeris Pirmininkas, Steigiamojo, I-jo, II-jo bei III-jo Lietuvos Seimo narys, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto bendradarbis, antinacinės ir antibolševikinės rezistencijos dalyvis, varpininkas

DR. KAZYS GRINIUS

Liūdėdami drauge su visa tauta dėl šio didžio lietuvio mirties, velionio artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Vykdomoji Taryba

Amerikos lietuvių karo veteranų motinos Lojalumo Dienos eisenoj Baltimorej. / Lithuanian war veterans' mothers gathered at the Baltimore Loyalty Day demonstration

Photo by W. Urbanas Studio

ga, su lenkais ir bermontininkais. Be to, finansinė valstybės sistema nebuvo tinkamai sutvarkyta, kariuomenė blogai apginkluota ir aprūpinta; jautėsi lietuvių inteligentijos stoka; Kaune jau 1920 metų pradžioje įvyko nepatenkintos kariuomenės sukilimas. Aš tuomet gyvenau Marijampolėje ir verčiausi laisva gydytojo praktika, bet gana dažnai važinėdavau į Kauną pas M. Sleževičių, užeidavau ir pas prez. A. Smetoną. Kaip tik sukilimo metu aš buvau Kaune, kur su M. Sleževičium ir inž. Silvestru Grinkevičium nutarėm nueiti pas prez. Smetoną ir pasikalbėti apie tuos rimtus įvykius. Pas prezidentą buvome mudu su S. Grinkevičium, nes M. Sleževičius nėjo. Smetona aiškinosi, kad labai daug laiko užima Steigiamojo Seimo įstatymo paruošimas ir dėl to užsivilkina to seimo sušaukimas, bet sakė, kad naujausių įvykių akivaizdoje sutinkąs, jog reikią paskubėti sušaukti Steigiamąjį Seimą; antraip ir mūsų kariuomenė galinti demoralizuotis... Teisybė, po kelių savaičių Steigiamojo Seimo rinkimo įstatymas ir seimo rinkimai buvo paskelbti. Aš buvau išrinktas nuo Marijampolės apygardos. Iš 112 Steigiamojo Seimo atstovų 59 priklausė krikščionių demokratų blokui, kuris buvo sudarytas iš 3 skilčių — krikščionių demokratų, darbo federacijos ir ūkininkų sąjungos. Jie sudarė apie 52,7% viso seimo. Valstiečių liaudininkų buvo 29 atstovai, socialdemokratų 8, kitus 14 sudarė žydai, lenkai, rusai. Lietuviškojo elemento pateko į seimą apie 80%.

1920 metais gegužės 15 dieną, atidarius seimą, prezidentas Smetona pareiškė, kad jisai - valstybės prezidentas, Valstybės Taryba ir Galvanausko vadovaujamas ministerių kabinetas atsistadydina ir palieka Steigiamajam Seimui sudaryti naują vyriausybę. Pradžioje Steigiamojo Seimo pirmininkas agranomas Aleksandras Stulginskas ėjo ir Valstybės Prezidento pareigas. Ministeriu pirmininku buvo paskirtas dr. Kazys Grinius, kurio kabinete buvo kun. Juozas Purickis, Kazys Bizauskas, Karoblius, pulk. Žukas, Rapolas Skipitis, Galvanauskas ir Silvestras Grinkevičius.

Illinois-Indiana apskričio Lietuvos Vyčių choro dalis su savo vadovu komp. L. J. Šimučiu Jr. Šis choras yra vienas iš veikliausių chorų Chicagos mieste. / Illinois-Indiana District Knights of Lithuania Choir with its conductor L. J. Šimutis Jr.

Naujasis kabinetas gavo palikimą iš buvusio Galvanausko kabineto. Jam reikėjo užbaigti ano kabineto pradėtą susitarimą su Sovietų Sąjunga dėl Lietuvos sienų ir Nepriklausomybės pripažinimo. 1920 metais liepos 12 d. sutartis buvo su sovietais pasirašyta. Ta sutartis buvo gana palanki Lietuvos valstybei. Sovietai davė Lietuvai 3 milijonus aukso rublių pinigų, pripažino Lietuvai Vilniją ir Gardiną, didoką plotą miško sovietuose nukirtimui ir per 2 metus nusitęsiančią pilietybės opciją. Be to, prie sutarties buvo pasirašytas slaptas protokolas, pagal kurį Lietuva leido sovietų armijai žygiuoti per Lietuvos rytus ant Varšuvos. Iš visų sąlygų sovietai neišpildė tik vienos - jie nedavė Lietuvai miško. Bet prie visa ko buvo aišku, kad ore kabo sovietų karas su Lenkija ir kad galima laukti iš sovietų naujų pretenzijų su noru nuversti esamą Lietuvos valdžią ir sukurti raudonąją Lietuvą. Mūsų delegacijos nariai parvažiuodami iš Maskvos, kur ėjo derybos su Sovietų Rusija, parveždavo ir daugiau neramių žinių. Lietuvos štabo viršininkas pulk. Klesčinskis, irgi tos delegacijos narys, Maskvoje matėsi su savo akademijos bendramoksliu sovietų generolu Ryskiu ir tenai tasai jam slaptai pranešė, kad sovietai baigia formuoti 300.000 armiją ir žygiuos į Varšuvą. Klesčinskis patarė naujai Lietuvos valdžiai tuojau mobilizuotis ir sukurti bent 40.000 armiją. Jam rodėsi, jog tas pasiūlymas buvo rimtas ir tuoj turėjo būti vykdomas. Bet buvo nelaimė, kad neturėta nei pinigų, nei ginklų, be to, Steigiamojo Seimo nariai į Klesčinskio pranešimą pažiūrėjo nerimtai. Deja, greitu laiku atėjo žinia, kad sovietai žygiuoja pagal Dauguvą į Vakarus ir užėmė pagal Latvijos sieną lenkų valdomą "Skruzdelynę". Kaip žinome, sovietai karą pralaimėjo. Lietuviai buvo užėmę Vilnių ir Vilniją, buvo susitarę su lenkais Suvalkuose, kad Vilnius su dalimi Vilnijos palieka Lietuvai, bet lenkai tų savo pažadų netesėjo. Į antrą dieną po sutarties pasirašymo Suvalkuose vyr. Lenkijos kariuomenės vado Pilsudskio įsakymu generolas Želigovskis užėmė Vilnių ir lietuviams teko iš Vilnijos trauktis. Mano ministerių kabinetui nieko kito neliko, kaip prašyti Tautų Sąjungos, kad perskirtų Lietuvos ir Lenkijos ginkluotas pajėgas. Atsiųsta Tautų Sąjungos komisija, vadovaujama pulk. Chardigny, peskyrė Lenkiją nuo Lietuvos 10 km juosta, pavadinta "demarkacijos zona". Prasidėjo ilgos derybos su lenkais per Tautų Sąjungą. Steigiamajam Seimui dirbant ,su lenkais susitarti nepavyko. Galop, 1924 metais, seniai po Steigiamojo Seimo išsiskirstymo, didžiųjų valstybių ambasadorių konferencija nustatė Lietuvos ir Lenkijos sienas. Nors Steigiamajam Seimui esant, Lietuvos kariuomenė ties Gibais ir Suvalkais buvo sumušta, bet galutinėse derybose Lietuvos teritorija padidėjo apie 2000 kv. kilometrų. Toks keistas rezultatas aiškinamas tuo, kad lietuviai po susirėmimo su lenkais pradžioje užėmė Žąslius, Vievį, Širvintus ir Giedraičius, o partizanų karu neišleido iš savo rankų užimtų vietų. Antra, buvusi apie 2 metus niekieno nevaldoma demarkacinė juosta buvo pravesta beveik išimtinai per prieš Želigovskio invaziją lenkų kariuomenės faktiškai valdytą teritoriją, o ambasadorių konferencijai ją padalino pusiau.

Iš stambesnių Steigiamojo Seimo darbų paminėtinas superarbitro Simpsono sienų tarp Lietuvos ir Latvijos nustatymas, taip pat pravestas žemės reformos įstatymas ir Lietuvos Konstitucijos įstatymas.

Baigiant trumpai galima pasakyti, kad Steigiamojo Seimo metai 1920-22 prajėjo Lietuvai gana laimingai, mums priartėjant prie Vilniaus ir duodant valstybinio gyvenimo pagrindą, kuriuo ir šiandien tebesivadovaujama - Lietuvos konstitucijos Įstatymą.

Steigiamojo Seimo padeka Amerikos lietuviams

PRISIMENANT LIETUVOS STEIGIAMĄJĮ SEIMĄ

Amerikos lietuvių pastangos Lietuvos atstatymo reikalu po Pirmojo Pasaulinio karo buvo Lietuvos visada aukštai vertinamos. Todėl ir Steigiamasis Lietuvos Seimas, susirinkęs 1920 m. gegužės 15 d., savo atidarymo dieną pasiuntė padėką Amerikos lietuviams už jų parodytą paramą. Padėka buvo pasiųsta ne tik organizacijoms, laikraščiams, bet ir pavieniems asmenims. Štai tos padėkos turinys:

" Einant į nepriklausomybę, mums Tėvynėj gyvenantiem lietuviam, pirmieji žingsniai reikėjo daryt nepaprastai sunkiom aplinkybėm, kada nemaloni svetimos valdžios okupuotė tramdė kiekvieną mūsų pasiryžimą, kada nualintasai kraštas jau nebeturėjo išteklius dėt aukom ant Tėvynės aukuro. Tuomet neapsakomai didį patarnavimą Lietuvai yra atlikę tie mūsų broliai, kuriem, laimės beieškant, buvo tekę atsidurt už vandenyno. Jų laisvoj šaly darbuotė politikoj ir gausios Tėvynės reikalam medžiaginės aukos aukso raidėm bus įrašytos mūsų istorijoj. Neabejojam, kad kiekviena žinia apie naujus Tėvynės žingsnius sunkioj kelionėj į nepriklausomybę, giliai džiugino jūs širdis. Šiandien jau mes atsiekiam to, kad galime savo pryšaky pastatyt tikrąjį šalies šeimininką, Steigiamąjį Seimą. Yra tai ne tik mūsų, bet ir jūsų pastangų vaisius. Esame giliai įsitikinę, jog Jūsų siunčiami Steigiamajam Seimui sveikinimai ir linkėjimai kilo iš Jūsų Tėvynės meile liepsnojančių širdžių. Steigiamasis Seimas, iš širdies dėkodamas už reiškiamus jausmus, iš savo pusės pasižada Tėvynės darbo dirvoj dėti pastangų, kad susikurtų čia tokio gyvenimo sąlygos, kad visi mylį ją sūnūs čia galėtų pasiekti gilios laimės laipsnį ir nereikėtų jos ieškoti už jūrų-marių."

Vienas iš Amerikos lietuvių akivaizdžių indėlių Lietuvai atstatyti po Pirmojo Pasaulin'o Karo — 1921 m. birželio 1 d. jie neša milijoną parašų (138 knygos) įteikti JAV prezidentui, kad Lietuva būtų pripažinta nepriklausoma valstybe.
Lithuanian-Americans who presented the United States Government with 1,000,000 signatures requesting recognition of the newly formed Lithuanian Republic in 1921.

Sekmingai baigusieji lietuvių kalbos kursus Wilkes-Barre, Pa., su kursų organizatorium šv. Trejybės parapijos klebonu kun. J. K. Miliausku ir kursų vedėju prof dr. V. J. Bieliausku. / Lithuanian language students of Wilkes-Barre, Pa., who successflly passed their courses. Center: Rev. J. K. Miliauskas, pastor of Holy Trinity Church, and dr. V. J. Bieliauskas, instructor.

Ruosiamasi didziulei sventei

IŠ LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJOS VEIKLOS

Liepos 2 d. mūsų parapija iškilmingai ir su labai plačia programa rengiasi paminėti savo devynerių metų gyvavimo sukaktuves. Kadangi parapija yra didelis kultūrinis veiksnys visame kolonijos gyvenime, todėl norima šią sukaktį ypatingu būdu atžymėti. 11 val bus iškilmingos pamaldos. Po to parapijos kieme, 2704 St. George St., bus duodami pietūs, veiks laimės ratai ir bus visokių progų gražiai praleisti laiką. 4 val. p.p. prasidės mininė minėjimo dalis, kurioje pasirodys žymi solistė Florence Korsak, operos solistas V. Baltrušaitis ir New Yorko miesto operos dainininkas Ed. Morell Tai bus dainų ir arijų vakaras. Visas pelnas eis bažnyčios statybos fondan.

Birželio 18 d. 11 val. mūsų bažnyčioje bus ypatingos pamaldos už Lietuvą. Dalyvaus solistai, choras ir bus pasakytas tai progai skirtas pamokslas. Laukiame daug žmonių.

Gegužės 6 dieną parapijos Vyčiai buvo suruošę šokių vakarą, kurio dalį pelno, 40 dol., paskyrė naujosios bažnyčios statybai.

Gegužės 14 d. parapijos iniciatyva buvo surengtas Motinos Dienos minėjimas. 11 val. buvo pamaldos, kuriose dalyvavo daug žmonių. Po pamaldų, parapijos kieme įvyko pietūs, o po jų prasidėjo programa. Paskaitą skaitė F. Kudirka. Parapijos choras, vedamas A. Skridulio, padainavo šesias dainas. Po to pasirodė sekmadienio mokyklos vaikučiai, kurie dainavo, šoko, vaidino. Vaikučių pasirodymui vadovavo mokyt. O. Razutienė, kuriai publika sukėlė ilgas ovacijas. Prie šio Motinos Dienos minėjimo, be programos pildytojų, prisidėjo parapijos komitetas, šeimininkės Mitkienė, Dirgėlienė, Prižgintienė, Samsonaitė, Jencienė, Naginienė, Grigaliūnienė bei jų pagelbininkės.

Sunkiai serga Jonas Margis, kunigo marijono tėvelis, Long Beach, Calif. Gydosi namie. Ligonis yra visai paralyžuotas.

Danielis ir Anelė Sleniai nusipirko namus visai arti lietuvių bažnyčios. Tai jau keturioliktoji lietuvių šeima, įsikūrusi dviejų metų bėgy prie lietuvių bažnyčios.

Birželio 25 d. mūsų sekmadienio mokykla baigia savo mokslo metus. Ta proga tuoj po pamaldų vaikučiai duos gražią programą. Visi kolonijos vaikai ir jų tėveliai kviečiami dalyvauti. Mokyklai vadovauja seselė Alfonsa ir mokyt. O. Razutienė.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

—Juozas JANUŠAUSKAS ir duktė Leonora, Chicago, Ill., atvyko į Kaliforniją apsigyventi. Laikinai sustojo pas sūnų Petrą, Artesia, Calif..

—Anelė GVALDAITĖ, Chicago, Ill.,pa taisiusi sveikatą Arizonoj, atvyko į Los Angeles, Calif. ir apsistojo pas Achus.

—Mary LAPINSKY ir Bob HILL vestuvės įvyko gegužės 21 d. Long Beach, Calif., pas Eselunus. Mary Lapinsky yra Barboros Eselun dukterėčia.

—Miss Nora SMITH, Chicago, Ill., atvyko į Los Angeles, Calif., ir sustojo pas Miss Florence Korsak.

— Br. STARKIENĖ, Santa Monica, Calif. buvo susirgusi gripu ir gulėjo namie; dabar jau baigia pasveikti.

—Miss Dolores LIUTKUS, Los Angeles, Calif. atostogauja Elsner Park, Calif.

—Petras PALIULIS, Los Angeles, Calif., yra išvykęs į Chicago, Ill., kur dalyvavo lojalumo dienos iškilmėse ir padėjo vainiką ant žmonos kapo. Dabar jis lanko senus draugus ir pažįstamus.

—Richard MASON, Montrose, Calif., birželio 11 d. baigė Loyolos universitetą. Ta proga jo tėvai rengia birželio 25 d. Graduation Party. Sveikiname Richardą ir linkime sekmės tolimesniame moksle.

—Petrui ŽILINSKUI ir Kazimierai Gilienei, Los Angeles, Calif., vestuvių varpai suskambės birželio 24 d. Linkime daug laimės naujame gyvenime.

—Dolores B. REMDZUS, Chicago, Ill. dabar vieši pas mamytę Barbara Remdžius, Hollywood, Calif. Jei gaus darbo, ji mano čia apsigyventi.

—Pranas ir Peaches TUPIK, Los Angeles, Calif. išvyko porai mėnesių atostogų į Prancūziją, Ispaniją, Italiją. Mano taip pat aplankyti Syriją ir įžymiąsias vietas Palestinoj. Linkime laimingos kelionės.

Frank and Peaches Tupik

Dail. A. Varnas (antras iš desinės) įteikia savo geradariams Tubeliams jų portretus. Greta jų matyti kon. Daužvardis, gen. Černius ir k. (žiūr. priede). / Artist A. Varnas (second from right) presenting his benefictors, the Tubelis family, with their portraits.

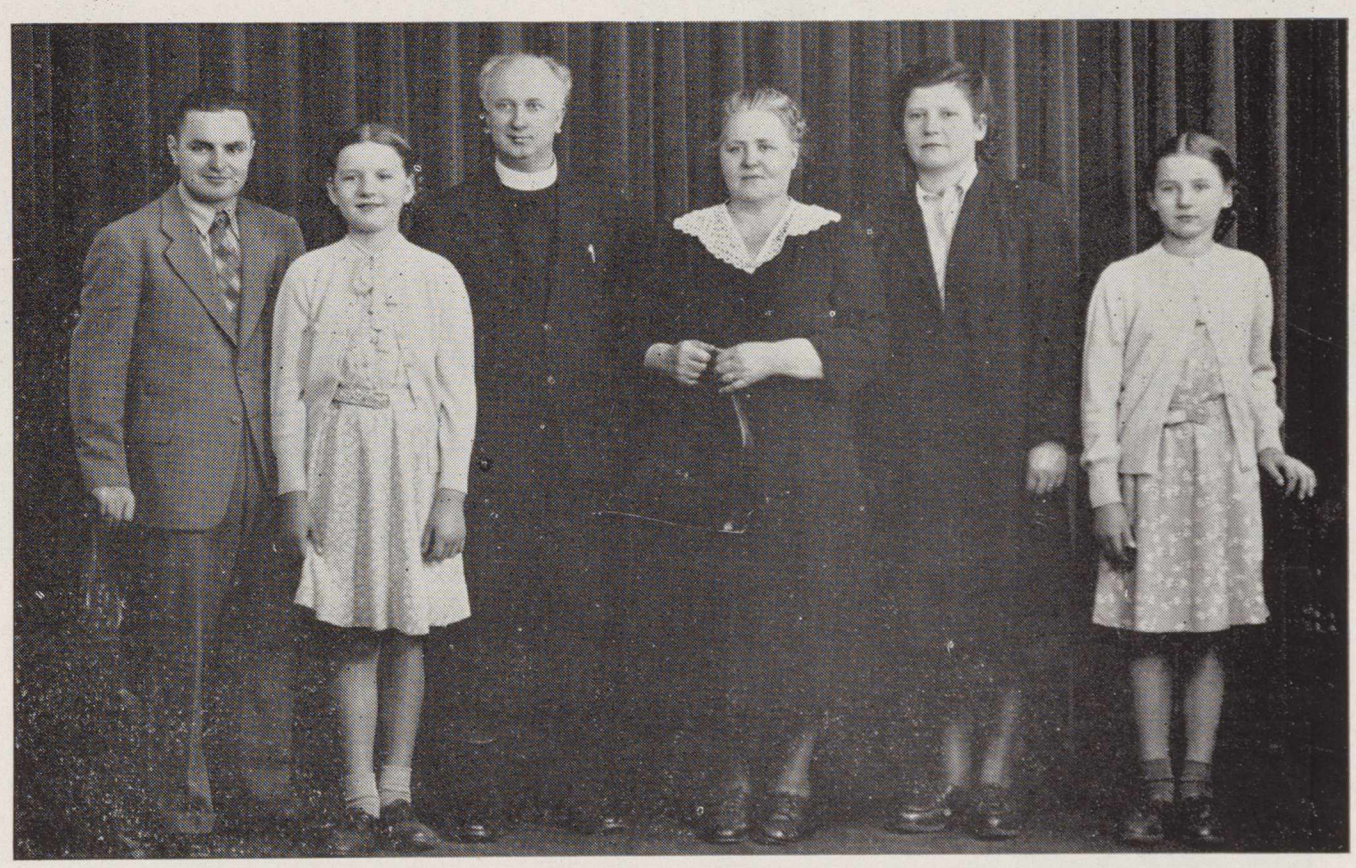

Barbora Sabeckienė, Linden, N.J., 127 Coolidge st., su savo pakviestais tremtiniais - kun. J. Vileišiu, J. Prapuoleniu ir Brone Petrauskiene su dukterimis Loreta ir Bernadeta. / B. Sabeckienė and Lithuanian refugees for whom she provided affidavits to enter the United States.

Los Angeles, Calif.

PAGERBTAS PROF. M. BIRŽIŠKA

Los Angeles, Calif., ALT ir BALF iniciatyva gegužės 28 d. buvo suruošę pietus prof. Mykolui Biržiškai bei jo šeimai pagerbti. Programą pravedė gen. St. Raštikis. Sveikinimo kalbas pasakė kleb. kun. J. Kučinskas, prof. K. Alminauskis, dr. Dagys, J. Steponavičius ir k. Prof. M. Biržiška visiems nuoširdžiai padėkojo.

Pašalpinio Klubo nauja valdyba

Birželio 7 d. įvykusiame Lietuvių vyrų ir moterų Tautinio Pašalpinio klubo susirinkime išrinkta valdybon vicepirm. Povilas Magėla ir fin. sekr. Vyt. Karazija. Kiti valdybos nariai bus renkami kitame metiniame susirinkime. Klubas susirinkimus šaukia kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį lenkų salėje, 843 S. Bonnie Brea, Los Angeles.

SLA PIKNIKAS

birželio 4 d. praėjo su geru pasisekimu. Diena buvo graži ir žmonių prisirinko daug.

Birželio 14 d. minėjimas

ruošiamas birželio 18 d. parapijos patalpose. Rengia Los Angeles ALT skyrius. Iš ryto 11 val. bus pamaldos, o 12 val. 30 min. įvyks patsai minėjimas su menine dalimi

Anglijos lietuviu kelione i Roma

Pirmoji Anglijos lietuvių katalikų ekskursija į Romą šventųjų metų proga išvyko gegužės 7 d. Ten tikimasi turėti audienciją pas šv. Tėvą, įteikti jam maldų pasižadėjimą ir atstovauti šv. Metų iškilmėse visus Anglijos lietuvius katalikus.

Ekskursiją sudaro 50 maldininkų. Iš kunigų važiuoja kun. A. Petraitis, kun. J. Steponaitis. Dėl brangios kelionės daug negalėjo važiuoti Ekskursija kelionėj išbus dvi savaites. Kartu aplankys Fatimą, Liurdą ir kitas žymesnias vietas Europoje.

Rudenį galvojama organizuoti kita ekskursija.

"Lietuvių Dienos" Anglijoj

Anglijos lietuviai gyvai domisi spauda. Daug jos gauna ne tik iš Vokietijos, Kanados, Jungtinių Amerikos Valstybių, bet taip pat mielai skaitomi ir D. Britanijoj išeiną du laikraščiai.

"Lietuvių Dienomis" Anglijoj susidomėjimas kasdien auga. Visų laiškuose atspindi malonūs žodžiai jų adresu. Daug kas nori turėti jas nuo pirmojo numerio Daugiausia prenumeratorių gauta iš Ramaičio, Barausko, Grigaliūno ir k.

Anglijos lietuviai pamažu pamils "Lietuvių Dienas", nes jose mato vaizdų ne tik iš kitų kraštų, bet ir iš Anglijos lietuvių gyvenimo.

Bal. Brazdžionis

Lietuvių tautinių šokių grupė Halifakso apylinkėje, Anglijoj. /Lithuanian Folk Dancing Group in Halifax. England
Bal Brazdžionio foto

Sude!ey, Anglijoj, DBLS skyrius su apsilankiusiu kapelionu kun. A. Petraičiu. Vidury sk. pirm. Bal. Brazdžionis. / Executive Committee of Lithuanian Association in Sude.ey, England.

— Manchester K. Barėno iniciatyva organizuojama lietuviškų knygų leidykla. Kviečiami lietuviai prisidėt prie šio gražaus darbo.

— Anglijoj šiuo metu lietuvių katalikų religinius reikalus aptarnauja devyni kunigai. Be to, lietuvis jezuitas T. B. Markaitis dirba su anglais, patalkininkaudamas ir lietuviams. Rengiamas ir lietuvių kunigų prieauglis Anglijoj: trys teologijos studentai studijuoja Airijoj, Dublino kun. seminarijoj, o vienas Birminghame.

Omaha, Nebr.

Į Omahą, Nebr. yra atvykę daug tremtinių. Čia įsikūrė Smailių šeima iš penkių narių, Prišmantai, Stonienė su vaikučiais ir motina, Dubinskai, Žymantai, Klovišiai, Blazauskai, Butvilos, Mickevičiai, Brazdūnai, Grigaičiai, Beriniai, Mykolaičiai, Vilčinskai, Sterbiai, G. Valiulis, Kilys, Razdauskas ir Jeva Kindytė. Iš Kansas apsigyveno Kisielių šeima, iš S. Dakota atvyko Sabaliauskų šeima.

Dubauskai, atvykdami iš Vokietijos, atvežė bažnyčiai arnotą. Visi jo išsiuvinėjimai padaryti rankomis. Kun. J. Jusevičius už tai Dubauskams nuoširdžiai padėkojo.

Atsiusta pamineti

Antanas Maceina, Didysis Inkvizitorius, antroji papildyta laida, išleido "Venta", Vokietija, 1950 m. 222 psl

Pranas Kozulis, Dulkės ežere, 1950, Toronto, 62 psl.

Vaidevutis-Lapelis, Prelatas Kazimieras Šaulys, 1949 m., 67 psl.

Kotryna Grigaitytė, Paslaptis, lyrika, išleido "Venta", Vokietija, 1950 m., 77 psl.

Stasys Yla, Lietuva brangi, 1950 m. 32 psl., išleido LT Kat. Akcijos Centras, Vokietija.

P. V. Gidžiūnas, De Fratribus Minoribus in Lituania, I dalis, Roma, 1950.

PAREMKITE

"LIETUVIŲ DIENAS"

Visiems Skaitytojams šį mėnesį prisiųsime po laimėjimų knygelę. Malonėkite pasiūlyti savo draugams ir pažįstamiems po vieną kitą bilietėlį.

Bilietų šakneles ir pinigus reikia grąžinti iki rugpiūčio 12 d., nes minint Tautos šventę bus padarytas ir piniginių dovanų (100 dol., 25 dol., 10 dol., 5 dol.) paskirstymas.

Už Jūsų paramą būsime nuoširdžiai dėkingi.

ADMINISTRACIJA

"Lithuanian Wedding" — a doll representation of nuptials in the old country, exhibited at the Lithuanian Legation in Washington, D. C. / "Lietuviškos vestuvės" Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone. Mirga Žadeikaitė žiūri vestuvinę lėlių eiseną.

INTERNATIONAL STATUS OF LITHUANIA

The annexation of Lithuania having taken place under illegal conditions and not having produced any juridical effect, the situation existing before the annexation remains valid, and the status of Lithuania is still the same that she enjoyed before the annexation. Lithuania remains a member of the international community of States and is subject to rights and obligations. All treaties concluded by Lithuania with other States remain in force and are binding on both parties. Lithuanian laws still remain in force and international tribunals in cases where one or both parties are Lithuanian citizens, apply – according to the rules of private international law—Lithuanian law. The Lithuanian diplomatic representatives accredited to foreign Governments continue to function and assume the defense of the interests of Lithuania and of its citizens.

It is only the exercise of the sovereign rights of Lithuania that is temporarily suspended in Lithuania, by the fact of its annexation. Everywhere where ascendancy by force ceases, the Lithuanian authorities legally exercise their power.

All the States, except those which had adhered to the Axis and those within the Soviet sphere of influence, have refused to recognize the legality of the Soviet annexation. This point of view is in conformity with the policy and conceptions of the great Western democracies. Thus, President Truman, in 1945, in his speech on the occasion of Navy Day, made clear that the United States recognizes for all peoples the right freely to govern themselves, to choose a government according to their desires, and declares that a government imposed from outside on a people will not be recognized by the United States, nor will territorial annexations be made without the freely expressed consent of the peoples concerned.

After the declaration made by Mr. Sumner Welles on July 23, 1940, and by President Roosevelt on October 15, 1940, on March 4, 1945, Mr. Grew, Secretary of State ad interim of the United States, affirmed that the United States continued to recognize the existence of the independent Baltic States and of their Governments.

Logical in their attitude, the American authorities continue to recognize the diplomatic representatives of the Baltic States who are accredited to the Government of the United States.

Everywhere where the Soviet Government attempts to force at least a tacit recognition of this annexation, it encounters failure. Thus, on October 5, 1945, at the Nuremberg trial, the other Allies did not recognized the right of the U.S.R.R. to represent the Baltic countries This refusal was declared in the letter of Supreme Court Justice Jackson, made public on October 15, 1945, in Berlin.

In the face of the flagrant violation of the liberty of nations and of justice committed against Lithuania, the universal conscience, in full harmony with the legi-

timate aspirations of the Lithuanian people, demands that the situation created by the Soviet aggression be not recognized; that freedom be retsored to the Lithuanian nation; and that, in consequence, the Soviet armed forces and administration withdraw from Lithuania, so that the legal Lithuanian constitutional institutions may resume the exercise of theif rights and powers.
(Memorandum on the Restoration of Lithuania's Independence)

Notables Observe Jonaitis Birthday

Rev. Jonaitis is honored on the 40th anniversary of his priesthood. Left to right: E. T. Houston, Mayor of Tucson; Dan E. Garvey, Governor of Arizona; Rev. Jonaitis; Byron McCormick, President of the University of Arizona; Julius Bielskis, Honorary Consul of Lithuania. / Kun. J. F. Jonaitis su žymiaisiais svečiais, pagerbiant jį jo 70 metų amžiaus ir 40 metų kunigystės sukaktuvių proga.

Rev. George F. Jonaitis—emigrant, laborer, priest and soldier—celebrated his 70th birthday and his 40th anniversary as priest April 24 by officiating at mass at SS. Peter & Paul church in Tucson, Ariz.

Attending the mass in honor of Rev. Jonaitis were Gov. Dan E. Garvey, Mayor E. T. Houston, J. Byron McCormick, president of the University of Arizona, Dr. Julius Bielskis, Lithuanian Consul at Los Angeles, and heads of local veteran and fraternal organizations.

Born in Kuršėnai, Lithuania, April 23, 1880, Rev. Jonaitis, came to this country in 1896. He learned English and attended St. Bonaventura college after the turn of the century.

Ordained to the priesthood in Omaha in 1910, Rev. Jonaitis said his first mass at the Gate of Heaven church in South Boston. His first pastorate was at St. Anthony's church, Omaha.

In 1917 Rev. Jonaitis accompanied 125 World War I recruits from his St. Anthony parish to the railroad station. He did not sleep that night and soon joined the army as a buck private in order to share their lot.

When it was later learned that he was a priest, Rev. Jonaitis was commissioned as a chaplain and first lieutenant. He went overseas and served with the 102nd infantry of the 26th division and the 3rd infantry of the 79th division.

Wounded by shrapnel in the Meuse-Argonne campaign, he nearly lost his right arm and has since had many operations to save it. In 1948, he received a special dispensation from the pope to conduct mass with one arm.

Rev. Jonaitis, discharged from service with the rank of major, has since held positions of national and state prominence in the Disabled American Veterans, American Legion and Veterans of Foreign Wars.

He came to Arizona in 1936 suffering from arthritis and served as priest at Vail from 1942 until 1948. He is now retired and residing at 1001 N. Catalina Blvd.

A reception was held at his home following the mass.

Rev. Jonaitis is a sponsor and contributor to " Lithuanian Days" magazine.

Residence of Father G. F. Jonaitis in Tucson, Arizona

Kun. J. F. Jonaičio namai Tucson, Ariz.

Washington Attitudes

CONSTANTINE JURGELA REPORTS ON THE PROGRESS OF LITHUANIAN AFFAIRS IN THE NATION'S CAPITOL

Constantine R. Jurgela, Director of the Lithuanian Information Center, and authority on Lithuanian history, testified recently before the Senate Subcommittee on Genocide. He charged the Soviet Union with committing the crime of genocide against Lithuania. Mr. Jurgela's testimony in the Genocide Convention is part of a concentrated effort by free representatives of the occupied countries in the United States to introduce legislation which would prohibit the systematic extermination of racial and national groups and make such practices punishable by international law.

In an interview following his testimony before the Subcommittee Mr. Jurgela reported his impressions to the editor of *Draugas*. What he said is of prime importance to the Lithuanian people.

It is apparent that the Senate is likely to attach its own reservations to the Genocide Convention, despite the fact that their inclusion would render the text of the bill powerless. Dean Rusk, Assistant Secretary of State, argued that the bill would not affect the Soviet Union. The following day the State Department juris consult Adrian Fisher modified this opinion. Answering the Subcommittee Chair man Brian McMahon, Fisher declared that the bill would not exert any immediate benefit on Lithuania, Latvia, or other nations similarly circumstanced, but the bill would nevertheless provide legal basis for protest at least. Some difficulties had to be hurdled before this was established, because there was an attempt made to bypass the promised oral testimony from the Lithuanian, Latvian, and Ukrainian representatives.

Public opinion has it that ratification of the Genocide Convention would bring about the end of all our troubles. On the contrary, if support can be won, it will only mean that our case can be brought to the attention of the United Nations, where the Soviet veto blocks the way to action, though not to discussion. The real significance of the bill lies in the fact that acts of genocide constitute an international crime. Once there is an international law, and world opinion is settled, there will be an opportunity to expose Soviet outrages. The purpose of the Genocide Convention is to enact new international criminal procedure and practical enforcement covering acts of national extermination in war and in peace.

It is interesting to note that the Soviets offered a much broader definition of criminal acts, with ideas that were not adopted in the bill. From experience they knew very well what they were talking about—cultural, linguistic, political extermination of groups, preparation of directives (like those of Sirov and Gladkov), etc., etc. They safeguarded themselves by a simple expedient: they defined genocidal acts as lying entirely and exclusively within "internal jurisdictional" limits. So that they would be able to rant about violations perpetrated elsewhere, knowing that democracies are easily swayed by popular opinion. Themselves they would remain deaf to all charges, countering with accusations of war-mongering, aggression, reactionary caulmny. They would boast anew that in the Soviet Union there are no "minority problems."

On the other side, representatives of certain countries feared a broader definition, that it might be turned against assimilation procedures in force in lands admitting immigrants.

All in all there is a considerable amount of friendliness shown toward Lithuania. Four Senators gave speeches on Lithuanian Independence Day (Feb. 16, 17). Of course this friendliness was expressed by word alone, but no good American is actually "hostile" to the Lithuanian cause. In Congressional spheres particularly among people who have acquaintance or business contact with Lithuanians, Lithuanian affairs receive max imum consideration and respect. The "Voice of America" translations in the Lithuanian language are indicative of the interest in Lithuania and her liberation.

The executive branch of the Government under the President is forwarding active political policies. Since the Pres-

Spring Sonata by M. K. Čiurlionis

Pavasario sonata, M. K. Čiurlionis

ident of the United States is elected for a term of four years, it is not mandatory that he accept the views of Congress. Only in fiscal matters does Congress exercise absolute authority over the President's policies. Congress is merely the voice of public opinion.

In so far as our business concerns the executive organs of the Government, we deal with the President and members of the State Department. The European Affairs division has always been under the direction of honest and able men—not so with the Far Eastern division. We have been aided by executive organs, but with State Department assistants there has been less success, owing to the frequent turnover of personnel. Therefore whenever ALT has a conference with the Secretary's staff of assistants, experts informed on Lithuanian questions and aspirations always take part. Thanks to this, even during the times of greatest "appeasement", the State Department has at least maintained a theoretically unyielding position in the Baltic States situation. For it was not the experts who signed the Potsdam and Yalta agreements for which our country and the Lithuanian people paid so dearly.

Abroad The Kualoa

THE STORY OF VOYAGE AROUND THE WORLD

Nanumea, Ellice Islands, S. West Pacific
April 8, 1950

We are still on top of the ocean.

For three weeks now we have been resting and licking our wounds in the tiny enclosed lagoon of Nanumea; minus three gift anchors from Canton Island, most of our paint, some copper sheathing, and our mizzen sail. Two Fiji hurricanes have upset the normal weather pattern among these islands, causing sudden westerly gales up to 60 mph, which tried us to the limit and left us physically weary. We knew it was the wrong season for cruising in this group but we coundn't sit at Canton Island forever.

The 700-mile, 8-day sail to Funafuti was uneventful, only that we had to motor the last 65 miles in a calm. We sighted the atoll before dawn on Jan. 18; located Te Puapua Pass after daylight, entered the lagoon and motored five miles to the anchorage off Fongafale Village. Our stay at Funafuti was hectic. Westerly gales struck without warning, building up 6 ft. waves about 20 ft. apart. Our first gale came at night. It made a salesman's nightmare of our 85 No. Danforth anchor. One fluke bent east, the other west; the bar bent double, and the shank twisted. We scraped coral 7 times before we got away, spent the night under power within the lagoon; then at dawn the wind shifted and we reanchored. The second time we ran under sail and power for the open sea where we remained hove-to for a day and night. Then came the worst gale of the lot, when we weathered two days and nights at sea, with one long hour before a black dawn

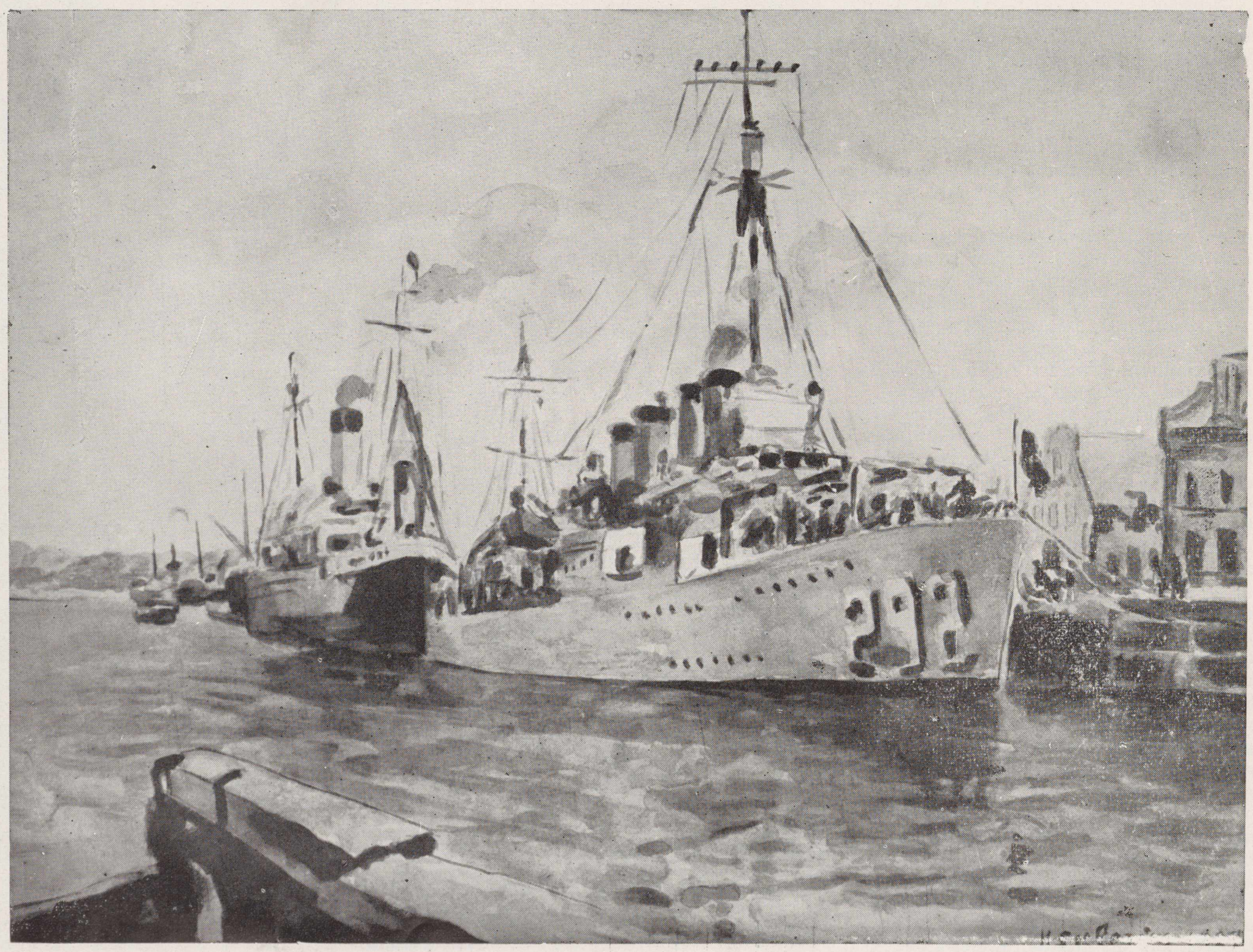

American Warships in Klaipėda (Lithuania). Painting by K. Sklerius-Škleris.

Amerikos karo laivai Klaipėdos uoste; K. Sklerius-Škleris

when Kualoa was held flat on her side by wind and rain pressure. One dinghy broke loose and immediately swamped. It took our united efforts to salvage it and get it aboard.

It seemed that we were perpetually sleepy and tired but between gales we enjoyed Funafuti. The people were friendy and the scattered isles were beautiful, all of them lush with dense tropical growth. On the beach of one, half-buried in sand, we found a 55 No. galvanized anchor of war days. Lorna and I lashed it to a pole and carried it a mile to our dinghy. Funafuti is the largest island, on which is situated Fongafale Village, the seat of government for the group. Our explorations included the islands of Funafuti, Funangongo, Amatuka, Mulitefala, Funafara, Mafola, Luamotu, Telele, Motuloa, Motungi, Avalau, and Tengasu. There were others too risky for Kualoa and too distant for our sailing dinghy. We left on Feb. 11th, motor sailing across the lagoon and through Te Ava I de Lape Pass.

Outside the sea was a series of deep troughs between jumbled pyramids and we smashed both rails under all night. Nukufetau Atoll was sighted at dawn on Feb. 12, and we had to circle around to the western side to enter the lagoon through Teafua Pass. We anchored off Fale Island near the edge of a half-mile wide reef. Two outrigger canoes came out from Savave Village and for a while the natives sat in them, studying our ship and repeating the name and home port in astonishment. We were the first foreign yacht to enter the lagoon in their memory. After turning over a monstrous bag of mail, we were piloted to a comparatively safe anchorage off Sakalua Island. The school headmaster was our pilot and soon we had student guests. We gave the local English School a dictionary, some books, and a phonograph concert, and were showered with gifts. The chief and native officials wanted us to visit Savave so that the villagers could meet us but it was a week before we could arrange this.

Meanwhile Nukufetau became a repetition of Funafuti, only there was no beating out to sea as the gales came through the one and only pass. We had to run from one side of the rectangular 5 by 8 mile lagoon to the other, with every sudden shift of wind. Off Sakalua we lost two anchors, retrieving one later in calm weather. Off Lafaga we lost another anchor when our chain parted in a sudden liquid inferno caused by a shifting wind. We almost lost Kualoa here. In five minutes the calm anchorage was alive with 5 ft. frothing seas. The bow of our sailing dinghy was crushed when it got caught under our boomkins. Under forestaysail and mizzen, with engine wide open, we tried to claw away from the reef and haul up 30 fathoms of chain at the same time. We made no headway. The second dinghy had swamped and was holding us back. Lorna cut it adrift. The wind increased to a screaming gale and sheets of rain were hurled upon us. The mizzen sail exploded and whipped into shreds, so the forward sail had to come down fast to hold our bow into the gale under power. Quickly we put a double reef in the mainsail and hoisted it. Yard by yard at length, with sail and engine, we were pulling away from the jaws of the reef. first on one tack, then on the other. We had gained about a hundred yards when a huge wave lifted Kualoa and set down on top of a shoal. I cut the engine. Our ship lay broadside to the wind and each rising wave smashed her keel on the coral with a sickening thud. For about two age-long minutes we pounded the shoal with our keel before we floated off. Again it was full speed on the motor. All afternoon we fought that gale down the whole length of the lagoon and back again. At 8 PM the wind veered north. We returned to our original anchorage, crawling in darkness and sounding our way by lead. It was calm when we anchored at 9 PM. Next morning we located our derelict dinghy undamaged and found our oars, one ashore and one afloat.

Between gales we explored 9 of the 15 islands that comprise this atoll. These were Sakalua, Teafuaono, Nukufetau, Fale, Motuloto, Teafualoto, Motuma, Lafaga and Nialuka. All of them are thickly jungled, with palms forcing their heads 90 to 100 ft. above the lush coral soil. The four southeast islands serve specific purposes: on Nukufetau is Savave Village, with thatched huts and breadfruit trees in straight rows. There is a cemetary at one end of Fale; the higher portion has 10-30 ft. fresh water pits where two types of taro bananas are cultivated. Domestic pigs inhabit Motuloto, and Motumua is school island, with student huts in an even row to one side of the thatched schoolhouse. Two mission-educated natives are teaching school in English here.

Nukufetau was beginning to wear us down and our gas supply was running low, so on March 3rd we picked up mail

Sunset Sonata / Saulėlydžio sonata — Photo by Alvina Baltrukonis, Cleveland, Ohio

and headed out through Teafua Pass to the safety of the sea. The ocean was a jumble of waves. We had three pin-point isles and two shoals to miss on our 180-mile hop to Nanumea Atoll, the northernmost of the group. None of these islands have anchorages, all rising like cones from the sea's bottom. After the first night the wind veered so that we made enough easting to get the fragrant scent of Niutao Island as we passed some 20-25 miles to leeward. It was night and we did not see it. A high overcast with low scudding clouds prevented all celestial observations. Navigation became a by-God and by-guess headache. We shortened sail, but after the skies cleared and decent sights had been obtained, we found that we had to retrace 100 miles to reach Nanumea. Our arrival off the narrow pass was at 4 PM on March 8.

We had been sighted and four sailing outriggers had come out to greet us. The war-created channel is 8-9 feet deep at low tide, about 40 ft. wide and close to ¼-mile long. Kualoa went in on a 6-knot incoming current, engine wide open, with one canoe clamped tightly to each side of the hull and one holding astern under the boomkins. It was a wild ride. We boiled through with two natives on our bowsprit singing out orders to the canoe astern which was acting as an elongated rudder and keeping us from slewing sideways. Once inside we were surrounded by a fleet of canoes, large outriggers handled by husky men and women and baby-size canoes swarming with wide-eyed, knee-high youngsters. Everyone was glad to see us and we were happy to be at Nanumea for a single glance convinced us that this horseshoeshaped lagoon, one mile long and half a mile wide, offered shelter from any winds that might blow. We learned that Kualoa is the first yacht to call at Nanumea, it being so far off regular sailing routes. We are also the only yacht, bar two small mission schooners, to enter the lagoon.

Nanumea Atoll is the most beautiful set of coral islands we've seen. Her people are most eagerly hospitable. What small favor or kindness we extend is quickly reciprocated a hundredfold. It embarrasses us. "It is the custom" say the Chiefs as we are presented daily with a variety of island foods. We have tried to repay them with books, neckties (for church wear) and tea, and by making repairs to their bicycles, and worn plumbing, but this only brings on more gifts. They enjoy our phonograph concerts. There have been feasts, dances, games, and songfests in our honor. Over 500 have visited Kualoa since our arrival and the interior is a marvel to them. The population is 1000, divided evenly between 3 villages: Lolua and Haumaefa on Nanumea Island and Lakina on the island of that name. The isles of Moriapepe, Te Afua Toepoa and Lafongoki are uninhabited. Soon we shall leave but after departing, we shall long remember the kindly people and lovely atoll of Nanumea.

Departing for the Gilbert Islands on April 10, 1950.

Fred E. Truman

Lithuanians Will Mourn June 14

On June 14 Lithuanians of the free world will mourn atrocities committed against Lithuania and her people by the Soviets who occupied and annexed the country in 1940-1941. The Supreme Committee for the Liberation of Lithuania in exile has designated this date as a day of national mourning. The Lithuanian flag will fly at half-mast on all official buildings and ceremonies will be observed appropriate to this occasion.

It was on June 14, 1940 that the Soviet onslaught on Lithuania began. On that day 40,000 people were arrested and deported to Siberia. The wave of mass terrorization, imprisonment, and deportation has not let up in the intervening years since 1941.; Soviet atrocities against the Lithuanian people continue unrelentingly to this day. The future of Lithuania is extinction unless the conscience of the free world can be roused to check Soviet genocide.

LITHUANIAN VISITS PRESIDENT OF COLUMBIA

The Rev. Nikodemas Saldukas, Treasurer of the United Lithuanian Relief Fund in Columbia, was lately received in a private audience by the new President of Columbia, Laureano Gomez. Gomez will take up his Presidential duties on August 7.

Questioned by Rev. Saldukas, President Gomez pledged further aid to Lithuanians coming to Columbia. He expressed his satisfaction at the number of Lithuanian immigrants making their homes in Columbia. "We need specialists and good Catholics," he said.

LITHUANIANS PROMISED FREEDOM

The "Voice of America" broadcast eminating from Washington and aimed at reaching the subjugated peoples behind the Iron Curtain, now has programs in the Lithuanian language. In a recent broadcast to the Lithuanian people were given assurances of the efforts being made by their countrymen in the democratic world to help them. The Lithuanian people would regain their freedom as soon as the rest of the world was awakened to unite against the menace of Soviet Communism, the broadcast stated.

FIRST LITHUANIAN CONGRESS 30 YEARS OLD.

The First Lithuanian Congress which convened in Kaunas on May 15, 1920, to draft the Declaration of Lithuania's Independence, was thirty years old on May 15 of this year. This is a historic date in Lithuanian history, as it was the first democratic congress of its kind to meet in Lithuania. Numbering 112 delegates in all, elected by universal secret ballot, the Lithuanian Congress' first act was to ratify the Declaration of Independence, by means of which the Lithuanian nation adopted a democratic form of government. In this way the Lthuanian people realized their centuries-old ambition to cast off the despotism of foreign ovelords and to live as a sovereign democratic nation, in peace and independence.

LITHUANIAN LITERARY PRIZE INSTITUTED

Meeting in Boston on May 6, Lithuanian writers belonging to two clubs discussed a merger into one club calling itself the Lithuanian Writers, with headquarters in the United States. Together with other business, the Writers instituted a prize of 500 dollars to be awarded to the author of the best Lithuanian literary work published anywhere in the free world. A regular club organ will be published on poetical, belletristic, historical, and critical subjets.

The Lithuanian Writers Club is presided over by the following newly elected officers: President Jonas Aistis, Juozas Tysliava, Stasys Santvaras, Faustas Kirša, and Bernardas Brazdžionis. Correspondence may be addressed to: Dr. J. Aistis-Aleksandravičius, 48 Green Street, Putnam, Conn.

LETTER FROM LITHUANIA

A letter recently received from Lithuania by a resident of Buenos Aires reveals the real state of affairs behind the Iron Curtain today.

Now we have been given a piece of land Up to now we had none. We have one acre (approximately 5,000 square meters. - Ed.) At least we shall be able to plant potatoes. We have one cow. There isn't much work. Here at home father and I have been chopping our norm in the forest in the winter. In the summer we work in the rye fields or do something else during the day. Binding 250 sheaves constitutes one work day, any less is below the norm. We have been given three kilos of grain for one work day. I had 100 work days to my credit, so I got 300 kilos - oats, rye, and other grain mixed. We'll get along somehow. We don't have to pay much for our tillage. Last fall we paid out 340 kilos of milk, 60 kilos of meat, 40 rubles of money, 50 eggs, 550 grams of wool, and a per capita tax of 25 rubles. We have no horse now. We go to town on foot. For one acre our tax is another 400 kilos of potatoes. No trouble at all. Everyone is alike. Otherwise there's nothing new with us... We would come to you if we could... It's getting pretty tiresome here...

LOS ANGELES LIETUVIU DRAUGIJOS

AMERIKOS LIETUVIU TARYBOS
Los Angeles Skyrius

Stasys RAŠTIKIS, pirm.
1728¼ N. Western. GR. 5238
Petras ŽILINSKAS, vicepirm.
174 S. Union Pl. VA 8837
Antanas SKIRIUS, sekr.
1652 Sixth Ave., RE 8-203
Adelė DERINGIENĖ, ižd.
226½ S. Alexandia Ave., DU 44329

LOS ANGELES BALF SK.

Stasys RAŠTIKIS, pirm.
1728¼ N. Western Ave. GR. 5238
Jonas UŽDAVINYS, vicepirm.
3605 E. 60th St. LO. 1167
Huntington Park, Caif.
Feliksas MASAITIS, sekr.
2640 La Salle Ave. RE. 3-3934
Vladas PAŽIŪRA, ižd.
8605 Rugby Dr. CR. 5-8723
Feliksas KUDIRKA, narys
714 Alpine Ave. MU. 1167

KATALIKISKOS ORGANIZACIJOS

ALRK FEDERACIJOS SK.
Pirm. V. Kazlauskas
1003 W. 36 Str. RE 35619
ALRK SUSIVIENIJIMO SK.
Pirm. Vilkienė
1250½ S. Saltar Ave. AR 97392
ALRK MOTERŲ SĄJUNGOS SK.
Pirm. A. Dovidonienė
6216 Hays Ave. CL 73575
LIETUVOS VYČIAI
Pirm. P. Barkauskas
1532 5th Ave. RE. 2-2769
ŠV. VARDO VYRŲ DRAUGIJA
Pirm. B. Bartkus
2664 Redondo Blvd. WH 6198
KALIFORNIJOS ATEITININKŲ SAMBURIS
Pirm. J. Vitėnas
1652½ 6th Ave. RE. 8203
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS
Pirm. St. Deringis
226½ Alexandrie DU 44329
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KOMITETAS
Pirm. P. Žukauskas
5127 Fountain Ave. NO 10144

LABDAROS IR KULTUROS KLUBAS

M. J. AFTUKAS, pirm.
2111 Wollan St. CA 11040
Jozefina SEVERINIENĖ, vicepirm.
6124 W. 76th St.
Ign. ŠEŠPLAUKIS, sekr.
1042 W. Washington Blv.
V. TRUMPA, sekr. pad.
306 Clay St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, ižd.
4104 Huron Ave., Culver City
L. LAŠAS, fin. sekr.
932 S. Burlington Ave.

KNIGHTS OF LITHUANIA
Council 133

Pres. Peter BARKAUSKAS
1532 Fifth Ave. RE. 2-2769
Vice Pres. Jake MARBACK
1861 So. Orange Dr.
Sec. Joe Guest
2506 Griffith Park Blvd.
Treas. & Fin. Sec. Helen VARKALIS
2656 Hyperion Ave. NO. 8516
Trustees:
Eduard BARTKUS, Lucille GILBERT
Michael JAKUTIS
Sergeants at Arms:
George BARKAUSKAS, Frank GILBERT

VYRU IR MOTERU TAUTISKAS PASALPINIS KLUBAS

A. J. JANUŠAUSKAS, pirm.
4632 S. Pickford St. WA 4676
PAUL MAGELO, vicepirm.
725 W. 43rd St. ,
R. JANUŠAUSKIENĖ, sekr.
4632 S. Pickford Ave. WA 4676
V. KARAZIJA, fin. sekr.
170 S. Union Pl. VA. 8837
Susirinkimai daromi kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį Lenkų salėje, 843 S. Bonnie Brae Ave.

AMERIKOS LIETUVIU PILIECIU KLUBAS

Joe MILLER, pirm.
348 S. Arizona Ave., AN 4043
Wm. ARCHIS, vicepirm.
2874 Leeward Ave. DU 96933
M. J. AFTUKAS, prot. rašt.
2111 Wollan St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, fin. sekr.
4109 Huron Ave., Culver City, VE 88137

TURISTŲ DĖMESIUI. — Atvykusius į Los Angeles ir norinčius pamatyti miesto žymesniąsias ir gražiąsias vietas, prienama kaina automobiliu apvežios ir aprodys

ANTANINA CVIRKIENĖ
2208 4th Ave., Los Angeles, Calif. Telefonas - REpublic 2-5037

MAINO NUOSAVYBES

Lietuvis R. E. brokeris PETER UNICK, P. O. Box 542, Tempe, Arizona, maino nuosavybes Arizonos, Illinois, Michigan ir k. steituose. Dabar siūloma 5 kamb., 4 kamb., ir krautuvė; 8 vienetų "court" išmainyti į Los Angeles ar apylinkių nuosavybes. (duplex ar income prop.)

HELEN'S
HOUSE OF BEAUTY
HELEN MOCKUS 1722 N. WESTERN AVE.
PHONE HO. 9-4600 HOLLYWOOD 27, CALIF.

FRANK RACKUS
Licensed Real - Estate Broker
Sales Exchanges Homes Income Properties
NAUJAS ADRESAS
1941 Hyperion Ave. Los Angeles 27
(Lietuvių kolonijoj)
Phones: Office-NOrmandy 2-9803, Res.-Citrus 3-8419

VALUSKIS THEATRES
BUENA PARK, CALIF.
and
2252 E. Segundo Blvd.
WILLOWBROOK, CALIF.
Tel. Nemark 1-5044

J. J. BAKUS & JOE BULAT
LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS
Homes - Income Property - Loans
Multiple Listing Service
4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.
Office: AXminster 7900 Res.: PLeasant 6590

LITHUANIAN REALTY CO.
Real Estate — Loans & Insurance
Chas. Luksis, Manager
710 N. Van Ness Hollywood
Telephone GLadstone 5250

ATLAS PAINT & WALL PAPER STORES
ATLAS - DUTCH BOY - DU PONT PRODU CTS - WINDOW SHADES - GLASS - LINOLEUM - FLOOR
SANDERS FOR RENT - WATER HEATERS - ASPHALT & RUBBERTILE
C. J. Winnaman
2526 W. Washington Blvd., Los Angeles 16, PA. 3151
11014 South Main Street, Los Angeles 3, PL. 5-0757
9740 Washington Blvd., Culver City

2316

Skaitykite - Platinkite - Remkite

"DRAUGA"

vienintėlį lietuvių religinės, tautinės minties dienraštį pasauly

DRAUGAS yra geriausias laikraštis, kadangi tikroje šviesoje nušviečia pasaulio ir lietuvių kolonijų gyvenimo įvykius.

DRAUGAS yra įdomiausias, kadangi po savo sparnu yra sutraukęs žymiausius rašytojus, politikus, visuomenininkus, korespondentus.

DRAUGAS yra gyviausias, nes patiekia vėliausias žinias apie pavergtą Lietuvą, ištremtus lietuvius, lietuvių veikimą Amerikoje ir kitur.

DRAUGAS yra patikimiausias, kadangi Amerikoje, Europoje ir kitur turi savo korespondentus, kurie rašydami iš vietos patiekia pilniausias ir patikimiausias žinias.

DRAUGAS taipgi skaitomas lietuvių biznierių ir pramonių skelbimų organu. Jei norite ką greit parduoti, pirkti ar rasti, skelbkitės DRAUGE. Ieškai gero darbo? Skaityk DRAUGĄ!

Padarykite DRAUGĄ tikru savo draugu! Sykį jį paskaitęs, nenorėsi su juo skirtis.

KAINA –

Užsieny DRAUGAS kainuoja $10.00; Kanadoje metams $7.00; pusmečiui $4.00

Chicagoje ir Ciceroje metams $8.00; pusmečiui $4.50. Kitur Amerikoje metams $7.00; pusmečiui $4.00.

Prenumeratos ir kitais reikalais kreipkitės adresu:

"DRAUGAS"

CHICAGO 8, ILLINOIS

ĮSTEIGTAS 1909 TEL. VIRGINIA 7-66640–6641

NOREDAMI BUTI INFORMUOTI

apie pasaulio ivykius ir

Amerikos bei Kanados lietuviu gyvenima

S K A I T Y K I T E

«DARBININKA»

iseinanti du kartus per savaite

PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje – $5.00, uzsieny – $5.50

ADRESAS: 366 Broadway, S. Boston 27, Mass. USA

VISI LIETUVIAI SKAITO

savaitinį, gausiai iliustruotą laikraštį

LIETUVIU ŽINIAS

LIETUVIŲ ŽINIOS kiekvieną savaitę savo skaitytojams patiekia pačių svarbiausių politinių įvykių santrauką ir komentarus,

LIETUVIŲ ŽINIOS plačiai informuoja apie pasaulio lietuvius ir Amerikos lietuvių veiklą,

LIETUVIŲ ŽINIOS savo puslapius pagražina tiek lietuvių, tiek politinio gyvenimo nuotraukomis,

LIETUVIŲ ŽINIŲ korespondentai Anglijoj, Argentinoj, Ispanijoj, Vokietijoj ir kituose kraštuose žinias renka iš pačių pirmųjų šaltinių.

TODĖL TUOJAU UŽSISAKYKITE

LIETUVIŲ ŽINIAS,

KURIOS METAMS KAINUOJA TIK $3.

LIETUVIŲ ŽINIOS

221 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

SKAITYKITE

KANADOS LIETUVIU

savaitrasti

«TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI»

Jame rasite apsciai ziniu is Kanados ir viso pasaulio lietuviu gyvenimo, idomiu straipsnu ir geros informacijos bendrais klausimais.

PRENUMERATOS KAINA metams:

JAV-SE ir Kanadoj - $3, kitur - $ 4

ADRESAS:

941 Dundas St. W.,

Toronto, Ont., Canada